

HOE ZAT HET OOK ALWEER MET ZALEN SCHAAF?

DECEMBER/JANUARI 2019

NEEM MEE ÉCHT ALLES OVER LEEUWARDEN liwwadders

Slagerij Vrede Trots op de Arabische shoarma

Solvabiliteit Leeuwarden LAAGST VAN ALLE PROVINCIEHOOFDSTEDEN

Birwa Tours
BUSTOCHT NAAR
ANDRÉ RIEU ZAT ZO
VOL **PAG 9**

90 jaar Wijnhandel
Wielinga PORTUGESE
WIJN ONDERGE-
WAARDEERD **PAG 10**

Ane Piet Strikwerda
TOYOTA HOUDT NIET
VAN VERSPILLING
PAG 13

Aldert Klugkist
ADVIES AAN KOPERS
NIEUWBOUW: DENK
NA! **PAG 19**

Eddy en Henny
WY SITTE NYT OP UN
FYTS MET DE KONT
OP UN ACCU **PAG 31**

WETHOUDER TJEERDEMA BOOS OP REKENKAMER

LAMINAAT OUTLET

Door Andries Veldman • Foto: Simon van der Woude

Ik was 49 jaar en dacht: **nou mut ut maar es weze**

Hylco Procee stapte acht jaar geleden zonder enige ervaring in de laminaathandel. De jaren hiervoor werkte hij met veel plezier in de elektronica-zaken Megapool en Harense Smid. De Laminaat Outlet Friesland aan de Tijnjedyk is nu zijn business. 'Het is eigenlijk onvoorstelbaar. Als je in loondienst bent en je verdient goed, dan blijf je hangen.'

'Alle handel is eigenlijk leuk.' Dit standpunt wordt luidkeels bevestigd door medewerker Mahinder, die het kantoor in en uit loopt. 'Of je nou onderbreken verkoopt of koelkasten, zoveel verschil is er niet. Bij Megapool aan de Bleeklaan informeerde je als verkoper naar de wensen van de klant. Wat wilt u? Wat zoekt u? Wat is uw gezinssamenstelling? Wat dat betreft zit er weinig verschil tussen het verkopen van vloeren en elektronica.'

Bouma Bleeklaan werd Megapool. Megapool werd Harense Smid. Harense Smid werd Scheer en Foppen. Ze bestaan allemaal niet meer. Ze werden weggevaagd door gigant Mediamarkt. En of we daar gelukkiger van worden? 'Je moet de aanbiedingen in die zaken altijd goed in de gaten houden. Pal voor hun acties schroeven ze de prijzen omhoog om daarna te stunts met kortingen. Zag je dat filmpje over kledingzaak Zara? Krab je het prijsje weg waarop 69,95 staat, dan zie je het bedrag 49,95 verschijnen, en krab je verder, dan stuit je op het bedrag van 39,95. Ze vielen lelijk door de mand. Btw-vrije dagen is ook zoets. Twee weken voor de actie gaan de prijzen omhoog. Ach, mensen willen zich laten bedonderen.'

Hylco Procee en Mahinder

Over de mores in de handel hoeft Hylco Procee weinig wijs te maken. Als 15-jarige Dokkumer jongen stond hij al op de vrijdagmarkt en op jaarmarkten. 'Waarmee? Noem maar op: dat ging van eieren en onderbreken tot snoepgoed. Mijn oom was marktkoopman.' Na de ondergang van de elektronica-zaken kon Postma bij Outlet Drachten aan de slag. 'Ik kon proefdraaien bij eigenaar Menno van der Meer. Toen die stopte en er een nieuwe eigenaar kwam, dacht ik: wat hij kan, kan ik ook. En ik besloot voor mezelf te beginnen.'

Aan de Tijnjedyk liggen nu vierhonderd verschillende soorten vloeren die aan de man moeten worden gebracht. Op een

Er gaat hier geen dag voorbij dat we geen vloeren verkopen

regenachtige maandag net na Sinterklaas zegt Hylco: 'Vorige week was niet onze week. Op de donderdagavond viel Sinterklaas en je geeft niet snel een laminaatvloer als cadeau.' Dat neemt niet weg dat Hylco's gezicht straalt van ondernemerszin. 'Kijk, vanmorgen toch weer drie vloeren verkocht. Verkocht door Mahinder, ook afkomstig van de Megapool. Hij is mijn toppertje! Er gaat hier geen dag voorbij dat we geen vloeren verkopen.'

De vloerenmarkt is een concurrentiegevoelige business. Alleen al in Leeuwarden zijn er een twintigtal aanbieders. 'Hoe wij ons onderscheiden? We maken veel reclame in kranten, op de winkelkarren van Jumbo, bij Cambuur en op de bussen. We hebben iedere maand een thema. Deze maand is elke 10e vierkante meter vloer gratis. Bestel je honderd vierkante meter, dan betaal je voor negentig. Binnenkort beginnen we met de opruiming.'

EEN HEERLIJK WARME WEBASTO KACHEL IN UW AUTO?

RIJ NU NAAR DE KLIMAATBEHEERSING
SPECIALIST VAN FRIESLAND
VOOR UW AUTO, BOOT OF CAMPER

AUTOTEMP LEEUWARDEN | URANUSWEG 14 | 058-2885355

Onze grootste troef is het gratis leveren van ondervloeren en plinten bij aankoop van een complete vloer. Reken maar eens uit wat er bij de bouwmarkten nog eens bovenop hun prijs komt. Ja, ja, dan praat je over 4,99 en 1,99 per vierkante meter! Niet bij ons. Wij presenteren een complete prijs. Bam, dat is het! Vraag niet hoe het kan, profiteer ervan!

**DOE MEE,
DONEER!**
WWW.LIWWADDERS.NL

MILANO ITALIAANSE HERENKLEDING

Advertorial

'Iedereen vindt Milano Menswear een aanwinst voor Leeuwarden. We worden overstelpd met complimenten over onze nieuwe herenboetiek.' In november opende Houkje van Bijleveld haar winkel aan Over de Kelders, in het pand dat bij veel Liwwadders bekend staat als de winkel van Elzinga in huishoudelijke artikelen. Milano Menswear biedt Italiaanse herenkleding van hoge kwaliteit aan voor scherpe prijzen.

Na HBO Consumentenstudies, vele jaren in commerciële functies bij diverse bedrijven en een opleiding tot mode adviseur te hebben gevolgd heeft Houkje van Bijleveld de ondernemersschoenen aangetrokken. Nu toont ze in de praktijk wat ze waard is. 'Toen ik een aantal jaren geleden met mijn gezin in Rome op vakantie was, liepen wij een van de boetiekjes van het merk Doppelganger binnen. We werden direct verliefd op de stijl van de boetiek, de kleding en de prijs-kwaliteit-verhouding. Het idee om ooit eens zelf zo'n boetiek te openen liet mij niet meer los en nu is Milano Menswear zijn de eerste en enige boetiek van dit Italiaanse merk in Nederland. Men stond vanwege het grote succes in eigen land (iedere maand opent men een nieuw filiaal, er zijn er nu 155) niet bepaald te trappelen om buiten Italië uit te breiden, maar mijn bedrijfsplan, mijn enthousiasme en het monumentale pandje aan de gracht aan Over de Kelders dat de Italianen aan Venetië deed denken, gaven de doorslag. Op 21 november opende wethouder Friso Douwstra mijn herenmodeboetiekje onder grote belangstelling.'

Maar een bedrijfsplan en veel enthousiasme brengen niet automatisch succes. Nu komt het op ondernemen aan. 'Dat is helemaal waar', vertelt Houkje Bijleveld in haar propvolle en sfeervolle, huiskamerachtige winkel. 'De basisingrediënten zijn aanwezig. Milano Menswear biedt een collectie aan van moderne herenkleding in Italiaanse stijl tegen zeer aantrekkelijke prijzen. Een pak van hoge kwaliteit kost slechts

HOUKJE VAN BIJLEVELD:

Tijdens onze opening hadden we de gondola van Venetian Gondola Tours Leeuwarden ingehuurd met modellen erop, en een partytent met cappuccinobar van Grand Café Z neergezet in de Cyprianussteeg, een van de mooiste stegen van de stad, pal naast ons pand. De hele buurt was uitgenodigd om de opening mee te vieren.

VAN HOGE KWALITEIT VOOR SCHERPE PRIJZEN

€169,00 en daar koop je bij andere herenmodezaken niet eens een colbert voor. Onder het genot van een cappuccino of espresso kan de klant rustig de collectie, die bestaat uit kostuums, colberts, chino-broeken, overhemden, truien, jassen en accessoires, bekijken en passen.'

'Leuk in de kleren kan ook betaalbaar zijn. Hoe dat kan? Kijk eerst eens naar hoe dit jasje is gemaakt. Het is volledig gevoerd, de voering is dubbelgestikt, afgezet met een biesje en voorzien van een 'sousbras', een oksellapje op de plek waar het garen door okselvocht gaar kan worden. Bij de mouwen is rekening gehouden met verlengen of inkorten. Met andere woorden: we beknibben niet op kwaliteit, maar houden de kosten in bedwang door slimme inkoop via de merkeigenaar die voor 155 boetiekjes inkoopt en door geen absurde marges te

zetten op onze collectie, want mijn missie is iedere Leeuwarder man en mannen uit omringende dorpen leuk, eigentijds en betaalbaar "aan te kleden".'

Milano Menswear slaat stevig op de trom via diverse publiciteitskanalen. 'We zijn volop aanwezig op Facebook, Instagram en delen folders uit en verspreiden deur aan deur. Daarnaast zijn we maatschappelijk betrokken en willen we een bijdrage leveren aan een levendige stad. Als ondernemer moet je niet louter achter je kassa op je eigen eiland willen zitten.

Studenten van Stenden Hogeschool zijn momenteel bezig met een marktonderzoek om dit unieke stadsdeel in de spotlights te plaatsen. Tenslotte hebben we hier de historische Bierkade, waar het hart van bedrijvig Leeuwarden is ontstaan en hiertegenover staat het geboorte-

huis van Mata Hari met daarvoor het beroemde beeldje van Suze Berkhout. Mensen waarderen de kleinere winkels in een stad. Toeristen die in Post Plaza logeren lopen de route via Cyprianussteeg naar het beeldje van Mata Hari en steken bij ons aan.' En vertellen dan hoe jammer zij het vinden dat het Mata Hari-huis leeg staat en niet te bezoeken is. 'Een gemiste kans voor gemeente Leeuwarden, de pandeigenaar, de winkeliers aan Over de Kelders en de toeristen, maar eigenlijk voor alle Liwwadders. Het exploiteren van het Mata Hari-huis is wat mij betreft daarom een must om Over de Kelders net als vroeger weer de meest levendige straat van Leeuwarden te maken.

'Dit gebied moet weer tot leven worden gebracht! En onze buurman Mark van Feestartikelenwinkel Celebrate is ook zeer gedreven om dit stadsdeel te laten

glimmen. In ons eigen winkel gaan we workshops organiseren. Weten we nog hoe we een stropdas moeten knopen en welke variaties er allemaal zijn? Rob's Schoenmakerij & Shoe Design op de Nieuwestad komt vertellen over Italiaanse schoenen, die hij helemaal naar wens van de klant van kleuren en accenten voorziet. We werken samen met kleermaker King Kleding Reparatie uit de Oosterstraat. We hebben plannen genoeg. Het komt nu op ondernemen aan. Een winkel zoals Milano Menswear is het zout in de pap. Ketenbedrijven vind je overal. Het kloppend hart van de stad wordt gevormd door al die mooie winkeltjes met hardwerkende ondernemers die een verhaal te vertellen hebben. Daar zou de gemeente Leeuwarden best wel wat meer in mogen investeren en het project met NHL/Stenden studenten is hopelijk een eerste stap in die richting.'

'Leuk in de kleren kan ook betaalbaar zijn'

Het Stadsblad Liwwadders wordt gemaakt door: André Keikes, Aly van der Mark, Gina Kamsma, Klaas Kasma, Eric Hoekstra, Kees van Anken, Anton Feddema (vormgeving), Simon van der Woude (fotografie), Keimp Pijpstra (webbeheer), Remco Jan Veldman (acquisitie) en Andries Veldman (organisatie en acquisitie). Liwwadders verschijnt tien keer per jaar en wordt verspreid in de gemeente Leeuwarden. Daarnaast wordt de krant in zijn geheel geplaatst op onze website www.liwwadders.nl. Al onze activiteiten worden ondersteund door Facebook, Twitter en een dagelijkse nieuwsbrief. Niet onvermeld mag blijven dat bepaalde advertentieverkopers misbruik maken van onze titel. Er is maar één Stadsblad Liwwadders en dat hebt u nu in handen. Een krant die lezers, middenstanders, vrijwilligers en kunstenaars serieus neemt. Wilt u communiceren met deze groepen, bel dan naar Andries Veldman (058-2133138) of mail naar info@liwwadders.nl

Sierbestrating
Herman split
Steenhandel

De grootste mini-showtuin in uw buurt
Poppeweg 7 in Leeuwarden.
tel. 058-2893411
mob. 06-11597041
kom vrijblijvend kijken!!

oant gau !!

WE MAKEN HIER

Door Andries Veldman • Foto: Simon van der Woude

DE MOOISTE BOUILLONS PRACHTIGE SAUZEN HEERLIJK GEBAK

‘Grand Café Z – eten, drinken, werken, vergaderen, ontmoeten – moet zichtbaarder worden in Leeuwarden. Dit is de plek voor koffie, eigengemaakt gebak en diner. En dat alles met een vriendelijke, vakkundige bediening.’ Haise Bosma wil het gebutste imago van Grand Café Z snel weer oplappen. ‘We werken er met ons team hard aan om dit prachtige bedrijf op deze mooie locatie in het hart van de stad weer vaart te geven.’

Haise Bosma is met zijn compagnon Evert Jan Hofstra, zijn vrouw Linda Drenth en zijn team, het evenementenbedrijf Smart Camels, sinds de zomer de nieuwe eigenaar van Grand Café Z, het café dat begin dit jaar kampte met ernstige groeiproblemen. Haise zegt hierover: ‘Het team dat onder leiding stond van Bouwines Sikkes heeft een geweldige prestatie geleverd door dit bedrijf op te zetten. Ze hebben er een goed doordacht concept op losgelaten en zijn met veel enthousiasme begonnen. Ze zijn met de beste intenties aan het werk gegaan. Helaas hebben ze de commerciële balans uit het oog verloren en die proberen wij nu te herstellen.’

In de kern is het exploiteren van een horecabedrijf geen hogere wiskunde. ‘Dat wat je doet, moet je goed doen. Dat klinkt simpel, maar de kunst is om hier continuïteit aan te geven en voortdurend scherp te zijn op alle verschillende onderdelen in een bedrijf. Dat geldt overigens niet alleen voor horecabedrijven. Alle ondernemers zullen deze filosofie herkennen.’ Voor Grand Café Z betekent dit een rustige opbouw vanuit de basis. Haise Bosma: ‘Goede koffie, een prima lunch, een mooie accommodatie en voorlopig nog even kalm aan met het diner. Dat wordt

Bosma exploiteert met zijn evenementenbedrijf Smart Camels zes zalen in het voormalige kantoor van de waterleiding aan het Zaailand. ‘Smart Camels is een bedrijf dat bestaat uit twaalf personen die zich inzetten voor het organiseren en produceren van evenementen en vergaderingen. We zijn vooral actief in de sectoren onderwijs, overheid, zorg en het midden- en kleinbedrijf.’

voorlopig alleen op donderdag, vrijdag en zaterdag geserveerd. Maar ook voor het diner luidt ons motto: doe het goed, of doe het niet. We hebben met Martijn de Ruiter een uitstekende kok achter de kachel staan. En we hebben in de keuken gekeken van kok Albert Kooy van hotelschool Stenden, de man achter de De Nieuwe Nederlandse Keuken, waarin groenten een prominente plaats op het bord innemen.’ Martijn de Ruiter: ‘De aanpak van Albert Kooy is zeer inspirerend. We maken hier de mooiste bouillons, prachtige sauzen en heerlijk gebak. We bereiden eerlijk eten van mayonaise tot gerookte zalm van onze Green Egg. Ik ben nu bezig met fazant. Die serveren we met een heerlijke jus. Dat begint bij het karkas van de fazant, wortel en ui erbij.’

‘Toen ik aankondigde dat we Grand Café Z gingen exploiteren zag Stenden Hotel Management School

meteen aanleiding om hun teamdagen hier te organiseren. Hadden we meteen honderd man over de vloer.’ Bosma exploiteert met zijn evenementenbedrijf Smart Camels zes zalen in het voormalige kantoor van de waterleiding aan het Zaailand. ‘Smart Camels is een bedrijf dat bestaat uit twaalf personen die zich inzetten voor het bedenken en organiseren en produceren van zakelijke evenementen en vergaderingen. We zijn vooral actief in de sectoren onderwijs, overheid, zorg en het midden- en kleinbedrijf.’

Haise Bosma is afkomstig uit het Drentse Wijster. Hier was hij lange tijd eigenaar van een camping met vierhonderd staplaatsen. Later werd hij stagemanager bij verschillende omroepen. ‘Daar was ik de schakel tussen de technici en de uitvoerenden. Dat luistert allemaal nauw. Op een gegeven moment was ik het reizen zat. Zes jaar geleden ben ik samen met Paul van der Boom begonnen met Smart Camels. Dat is een prachtig, inspirerend bedrijf. En nu willen we met de kracht van de Camels ook met Z nieuwe samenwerkingen aangaan op het gebied van zakelijk ontmoeten.’

Bosma twijfelt er niet aan dat hij met zijn team Grand Café Z weer zal laten schitteren. ‘Alle ingrediënten zijn aanwezig om hier een succes van te maken. Het idee was goed en we sleutelen nu aan het concept.’

KLAAS K. T. L.

Piepkuiken voor Isabelle

Weet je nog van vorig jaar, vroeg ik aan mijn vrouw, dat we met de kerst een wildzwijnsbout op tafel hadden? Niet doen, zei mijn vrouw, dat was vorig jaar. Nu is het allemaal anders. Jij had je mooie jurk aangedaan, ging ik door, en de meisjes hadden ook iets leuks gekocht om tijdens de kerstdagen aan te trekken. En wijn op tafel, rood en wit. Klaas, je moet nu echt stoppen, zei mijn vrouw nogmaals, anders worden het hele verdrietige feestdagen.

We zaten met zijn vieren, mijn vrouw, onze beide dochters en ik, in de keuken bij het fornuis. Niet alleen voor de gezelligheid maar ook omdat het de enige warme plek in huis was. Ik begreep er weinig van, maar mijn vrouw zei dat we zuinig aan moesten doen omdat alles zo duur was geworden. De mensen die voor ons werkten waren duurder geworden. Niet dat zij meer geld kregen, maar door de overheidsregeltjes. Voor de oude bestelbus, die we toch nodig hadden om inkoop te doen voor het kookatelier, moest veel meer betaald worden vanwege milieueisen en wegenbelasting. En ook al hadden we het zuiniger aan gedaan dan vorig jaar, toch was de energierekening met stukken omhooggegaan, omdat het gas enorm duur was geworden en we geen geld hadden om alle gasfornuizen in ons bedrijf door elektrische apparaten te vervangen. Het geld was op, had mijn vrouw gezegd en ook al zouden we verschrikkelijk hard werken, toch zouden we ook het komende jaar alleen maar krap zitten.

Daarom zaten we dus in de keuken, want om geld te besparen had ik ondanks de kou de centrale verwarming al weken geleden uitgezet. Hier en daar hadden mijn dochters stompjes kaars die in het kookatelier niet helemaal waren opgebrand neergezet en uit de oven kwam de geur van gebraden kip. Niet dat er een kip in zat, dat was te duur, maar wel een piepkukentje. En er stond een grote pan linzen met uien op het fornuis. Dit wordt een echt feestmaal dames, zei ik tegen mijn meiden, terwijl ik een slokje van mijn thee nam. Vorig jaar hadden we een kerstetentje met alle mensen die hier werkten, zei mijn oudste. Ja, maar die eten nu met de kerst in een restaurant, zei ik. Zo met zijn vieren is het toch ook gezellig? Ze was niet enthousiast.

Op dat moment ging de deurbel. Dat is vast je vriendje, zei ik tegen mijn oudste, maar die mompelde dat die ook al met zijn ouders in een restaurant at op kerstavond. Toch ging ze kijken en even later riep ze vanuit de gang dat er een mevrouw voor de deur stond. Het is Kerstmis, nodig haar binnen, riep ik. Een paar tellen later stond ik oog in oog met Isabelle. Wat doe jij hier, zei ik. Ik schonk haar een kopje heet water in en liet er het gelukkig nog niet weggegooid theezakje in zakken. Als er acht kopjes met een theezakje gezet kunnen worden, kun je er ook negen van maken. Isabelle vertelde dat ze nog even naar haar pas verkochte huis wilde kijken, maar dat ze heel lang onderweg was geweest vanuit Den Haag omdat ze was gaan liften. Ze hebben me mijn reistoelag afgenomen, klaagde ze. Ja meid, het wordt overal wat minder tegenwoordig, zei ik. Eet je zo een hapje mee? Als je met vier man van een piepkukien kunt eten, lukt dat ook met vijf ook wel, toch? Dolgraag, zei Isabelle, ik heb de laatste tijd maar weinig gegeten omdat ik ook geen wachtgeld meer krijg. Net als mijn collega Klaas, je weet wel, die VVD’er met die baard, die moest ook zijn wachtgeld inleveren. Hij is trouwens ook hiernatoe op weg, omdat ik hem verteld heb dat jullie altijd zo lekker koken. Vrouw, we passen het menu aan, zei ik vrolijk tegen mijn echtgenote. Jij giet nog twee liter water bij de linzen en dan hebben we linzensoep. Dat piepkukien in de oven is nu wel gaar en die roeren we daar in kleine stukjes door. Meiden, halen jullie nog wat kaarsenstompjes uit het kookatelier? Want het zal wel een lange avond worden. Tevreden keek ik om me heen. Op dat moment ging de bel weer. Dat zal Klaas zijn, zei Isabelle. Ik schonk een nieuw kopje heet water in en viste het theezakje uit het kopje van Isabelle. Klaas zal ook wel thee willen, dacht ik.

KLAAS KASMA, KOK IN LEEUWARDEN

**NOORD
NEDERLANDSE
BESTRIJDINGSDIENST**

Noord Nederlandse Bestrijdingsdienst
Miedwei 4
9081 AJ Lekkum
Telefoon: (06) 5354 3006

KEES VAN ANKEN

Prijsvraag

Jits Nieuwland-Zadel komt nog even terug op de foto van de IJsbeer in de Prinsentuin. 'De IJsbeer uit de Johannesbuurt kwam vaak bij ons door de straat (Achter de Hoven), na de oorlog, met naar ik meen Nico. Maar toen ik klein was (voor de oorlog) mocht ik van mijn moeder alleen maar een ijsje van 2 cent (!) als de kar van de fabriek uit Onnen langs kwam. Het ijs van andere fabrieken was niet betrouwbaar volgens een buurman die op de Condens werkte. Ik vermoed dat die informatie van het laboratorium kwam. Als een andere ijscoman langskwam, was dat voor mij natuurlijk niet leuk. Na de oorlog gingen we zelf van uit school naar de Ossekop om banketbakkersijs van Eising, heerlijk!' Nog andere berichten over 'onbetrouwbaar' ijs van de Condens? We horen ze graag.

We lopen wat achter met al onze inzendingen. Ze zijn te mooi om te laten liggen. Datzelfde geldt voor de toekenning van de prijzen. Ook hier moet gezegd: wanhoop niet! Ook een mooi verhaal bij de nieuwe foto? Stuur het dan op naar Stadsblad Liwwadders, M.H. Trompstraat 8, 8921 GH Leeuwarden en u maakt kans op een mooi boek over de historie van Leeuwarden.

VAN DER VELDE BOEKEN

Nieuwestad 57-59
8911 CJ Leeuwarden
0582132360

www.boekhandelvandervelde.nl

In restaurant DE GROTE WIELEN bent u van harte welkom voor een kopje koffie of thee, een lunch of menu à la carte. We bieden volop keuze in vlees-, vis- en vegetarische gerechten en wisselen onze menukaart naar gelang de seizoenen. Op onze wijnkaart prijken karaktervolle en fleurige wijnen afgestemd op het gerecht en passend bij de gelegenheid.

RESTAURANT DE GROTE WIELEN • TEL. 0511-431777

GROOT TERRAS AAN HET WATER • BINNENBARBECUE • ZALENVERHUUR
VERHUUR APPARTEMENTEN AAN HET WATER

Heel het raderwerk staat stil...

Ieder jaar neem ik me voor met kerst en oud en nieuw niet thuis te zijn. Het liefst onttrek ik me aan het hele eindejaarscircus met al z'n rituelen. De kalkoen en de Top 2000 naast het kribje en de herders, het kindeke en de kerstman (bestond hij maar echt!) en natuurlijk de oliebollen en de eindejaarsconference. Half december gaat de wereld op reces en dat alleen al is deprimerend. Gelukkig wordt het dit jaar een kerst als nooit te voren. Dit jaar gaan de boeren het kerstmenu blokkeren en wordt 'schraalhans keukenmeester'. Nu maar hopen dat het doorgaat.

Het beroerde van deze column is, dat de lezer al weet hoe het afloopt en ik nog moet gokken op de actualiteit van straks. Geert Mak zei het al toen hij zijn geschiedenisboek van de laatste 10 jaar over Europa ten doop hield: de lezer weet al meer dan ik, terwijl ik dit opschrijf. Dus of de boeren de zaak hebben geblokkeerd en we allemaal de beschimmelde restjes van het afgelopen jaar op het kerstmenu hebben? Geen idee, maar alleen al de gedachte is spannend. Want wat als de supermarkten niet meer bevoorrad worden? Moeten we dan zelf langs de tuinders om onze groentes op te halen en een fazant verschalken of een konijn zien te vangen? Klaas heeft er vast nog wel wat handige tips voor.

Met een zak uien, wat aardappelen en winterwortelen, een zijde spek en een paar worsten aan de balken kom je ook een heel eind, maar laat ik het niet romantiseren. We gaan een barre periode tegemoet. We gaan weer merken hoe erg het is als onze bevoorradingslijnen worden afgesneden en we komen er achter dat we voor 100% afhankelijk zijn van een goed geolied logistiek systeem dat er elke dag weer voor zorgt dat we te eten en te drinken hebben. Bij de megasteden die er overal over de wereld zijn, verbaas ik me er telkens weer over dat de meeste mensen daar krijgen wat ze nodig hebben. Tot in de haarvaten van zo'n stad van soms meer dan 10 miljoen inwoners worden mensen bevoorrad. Overigens is er geen boer in landen met zulke steden die het in zijn hoofd haalt zijn trekker voor de ingang van de supermarkt te parkeren. Of het moet al zijn om zelf boodschappen te doen.

Ik denk dat de boeren met deze actie hun hand overspelen en dat we tegenacties krijgen in de vorm van bedrijfsbezettingen, zelfmelkende consumenten, illegaal aardappelen en wortels rooiende burgers en spontane pluk events in boomgaarden. Dus is het vast niet zover gekomen, zelfs als de rechter het heeft toegestaan. De boeren zijn niet gek.

Hoe het ook afloopt, de (mogelijke) actie van de boeren maakt duidelijk, dat met relatief eenvoudige middelen een land volledig stil kan worden gelegd. Ik ken nog wel een paar sectoren die daar een voorbeeld aan zouden kunnen nemen en waar effectieve actie nog veel harder nodig is. Het lijkt me dat ze bij het onderwijs en de zorg moeten overgaan tot het aanschaffen van trekkers – het kunnen tweedehandsjes zijn – om daarmee de eisen op beter onderwijs en betere zorg kracht bij te zetten.

Er is dus alle reden om -na een stevige hamsterronde- thuis te blijven en vanachter de gordijnen de ontwikkelingen te volgen. Misschien ga ik wel de straat op om te zien wat het effect van schaarste op de gemiddelde kerstviering is én of er al ergens verpleegkundigen en onderwijzers op trekkers rondrijden. Het kan een gedenkwaardige kerst worden.

UVV
TAFELTJE
DEKJE
ZOEKT
VRIJWILLIGERS!

Wij zoeken vrijwilligers die 1 keer per 4/5 weken warme maaltijden willen bezorgen bij zelfstandig wonende ouderen. De bezorging vindt plaats van ma. t/m vr. tussen 11.15 -12.45 uur. km-vergoeding
Info: dhr. T van der Meulen (T) 2136508/ 0649968205

SPORTCENTRUM URSUS

Door Andries Veldman • Foto: Simon van der Woude

URSUS VAART EIGEN KOERS

‘Dat Ursus is wat het nu is, komt door het omarmen van actuele veranderingen en de markt scherp in het vizier te houden. Mijn vader Feiko en moeder Julia hebben durf getoond. Ze zagen de mogelijkheden en pakten kansen.’ Sportcentrum Ursus aan de Leeuwerikstraat in Leeuwarden is een puur Liwwadder bedrijf. Erwin Boonstra: ‘Mijn ouders hebben van hun hobby hun beroep gemaakt en daaruit is dit centrum ontstaan.’

Wie als argeloze bezoeker op een vrijdagmorgen de ruimte van sportcentrum Ursus, gevestigd in het voormalige garagebedrijf De Zeeuw aan de Leeuwerikstraat, binnenstapt weet niet wat hem overkomt. Aan de bar zit een tiental Leeuwarders, net gekomen van een groepsessie aan koffie en taart (!), uit een belendende bioscoop-annex-fitnessruimte komt een twintigtal bezwete lichamen met rode hoofden de bar ruimte binnenlopen en even verderop zit een groep pensionado's op een lange zwarte bank elkaar een goed weekend toe te wensen. Ondanks de geleverde inspanning gaat het er allemaal ontspannen aan toe.

Die ontspannen houding na inspanning tekent het bedrijf, vertelt Erwin Boonstra. Hij is maar wat trots op zijn onderneming, die hij samen met zijn vader runt, een onderneming die in de uitgedijde wereld van sport- en fitnesscentra moeiteloos stand lijkt te houden. Zijn geheim? ‘Goed luisteren naar wat je klanten willen en blijven kijken naar de ontwikkelingen in dit vak.’ De trend gaat momenteel

in de richting van het gebruik van minder apparatuur. Daarvan zou je als ondernemer kunnen schrikken als je bij Ursus om je heen kijkt. De zalen staan vol met de meest geavanceerde loop-, roei- en fietsinstrumenten, sommige zelfs energieopwekkend, en basic halters en gewichtshefapparatuur. Maar Boonstra is niet in het minst aangeslagen door de nieuwe ontwikkelingen. ‘Dit jaar bestaan we op deze locatie 25 jaar en we hebben veel trends voorbij zien komen. Wat van belang is, is dat je je eigen koers vaart, durft te investeren, maar soms ook trends aan je voorbij laat gaan. We waren de eersten die bodypumplessen op het programma zetten. Daar werd aanvankelijk sceptisch op gereageerd, maar het werd een succes. We hebben een fietszaal ingericht onder de titel The Trip. Onze sporters zitten op een fiets en krijgen via een enorm bioscoopdoek van drie bij twaalf meter een landschap voor zich geprojecteerd waarna ze hun inspanning richten op de geprojecteerde verkeersweg die ze als het ware op en neer rijden. Hieruit ontstaan zelfs clubjes die buiten de sportschool gezamenlijk op de fiets stappen. Maar het gaat nu soms wat vaker in de richting van de functionele sportbeoefening, zonder al te heftige apparaten.’

Feiko Boonstra en Julia Borger startten veertig jaar geleden met gewichtshefapparatuur in de Rembrandtstraat. ‘Mijn vader had dat geleerd van zijn vader. Op een gegeven moment had hij een zware halter boven zijn hoofd en

zei: kijk nou eens.’ Grootvader schrok van deze voortvarendheid, maar de ambitie van zijn zoon heeft inmiddels geleid tot een sportcentrum met ongeveer 1900 leden en een dertigtal medewerkers. ‘Ze richtten destijds een vriendenclub op en wilden zo sterk worden als een beer, vandaar de naam Ursus. Van de vriendenclub is Feiko de enige geweest die het doelmatige en het zakelijke op een goede manier wist te verbinden. Van de halters ging het naar allerlei varianten van apparatuur die bevorderlijk zijn voor een goede lichaamshouding of fitheid.’ Erwin Boonstra heeft na zijn studies bewegingswetenschappen en sportmanagement in Groningen inmiddels het roer overgenomen. Als studieopdracht beschreef hij in een beleidsplan hoe Ursus zich verder zou kunnen ontwikkelen.

Voorop staat dat onze klanten in een prettige en veilige omgeving moeten kunnen sporten.

‘Dat zat allemaal in het hoofd van mijn vader. Een deel van zijn succes was dat hij goede mensen om zich heen verzamelde. Ik leer heel veel van hem.’

Fitness heeft in de laatste twee decennia een enorme vlucht genomen. ‘Ik denk dat voorheen zo’n vijftien procent actief was met bewegen en fitness, maar dat is in de afgelopen tijd gestegen naar twintig tot vijfentwintig procent. Hier hebben de fitnessketens voor een belangrijk deel een bijdrage aan geleverd.’ Zo komt de aandacht die de ketens,

die vooral op prijs concurreren, genereren sportcentrum Ursus uiteindelijk ten goede. Boonstra: ‘Wij denken dat we onze klanten meer te bieden hebben, meer service leveren en actief meedenken met hun wensen. We werken ook samen met fysiotherapeuten en bieden een inloopsprekuren aan. Bovendien, maar dat had je al gemerkt, vinden wij sfeer erg belangrijk. Voorop staat dat onze klanten in een prettige en veilige omgeving moeten kunnen sporten. Waar we over vijf jaar staan? We blijven de ontwikkelingen nationaal en internationaal goed volgen, we kijken waar we op in gaan spelen en passen ons beleid regelmatig aan. We bieden een gezonde mix aan voor jong en oud. Dat wordt ook gewaardeerd door vakgenoten. Voor het tweede jaar op rij werden we geëerd met de Dutch Fitness Award als beste sportschool in Friesland. Voor ons jubileumjaar gaan we investeren in crosstrainingsruimtes. En, wat ik al zei, we richten ons meer op functioneel sporten, dat je sterk wordt op een natuurlijke wijze, met een goede begeleiding. De vraag hierbij is: hoe vertaal je jouw dagelijkse beweging naar een training?’

**TANDARTS MONIQUE
LEMSTRA TERUG IN
LEEUWARDEN**

Tandzorg Op Maat heeft weer voldoende ruimte om nieuwe patiënten alle zorg te bieden, die noodzakelijk of wenselijk is.

Persoonlijke aandacht vinden wij belangrijk, evenals goede (mond)hygiëne en preventie.

Uiterdijksterweg 15 A
8931BK Leeuwarden
T 058-288 6000

TandzorgOpMaat.nl

HET TEAM VAN DE SPIEGELAAR

**WENST U EEN GELUKKIG
& GEZOND NIEUWJAAR**

**EN OOK IN HET NIEUWE
JAAR STAAN WE GRAAG
WEER VOOR U KLAAR**

NIEUWESTAD 14 • 18911 CR LEEUWARDEN
TEL: +31 (0) 58 212 90 14
E-MAIL: INFO@BRASSERIESPIEGELAAR.NL
WEBSITE: WWW.BRASSERIESPIEGELAAR.NL
TWITTER: @BRASSSPIEGELAAR

Se make mij de pis niet lauw

Door Andries Veldman

Verwarrende tijden zijn het nu de macht van de seizoenen aan het afbrokkelen is. Het natuurlijke houvast van aardbeien in de zomer en mosse- len in de herfst ebt langzaam weg. In augustus riep ik al tegen mijn vrouw dat ik zin had in een kerstfilm. De pe- pernoten lagen al bijna in de winkel. Waar de verhalen over de Duitse be- zetting tot voor kort beperkt bleven tot het voorjaar, zijn ze nu het hele jaar niet uit de kranten te slaan. Het herdenken heeft een grote vlucht ge- nomen. Bij de gedachte aan een kerst- film kreeg ik ook trek in boerenkool met een sappige rookworst. En toen ik zag dat in oktober de kersverlich- ting al werd opgehangen, overviel mij een gevoel van warmte en ik moest meteen aan ISABELLE DIKS denken, ooit wethouder (GroenLinks) kerst- versiering in onze stad, en prominent representant van ons immer positief gestemde gemeentelijk bestuur.

Hoe je het ook wendt of keert, ik word altijd vro- lijk van de gedachte aan Isabelle Diks. Dat je als bestuurder ondanks al je tekortkomingen in staat bent om van de ene pluchen zetel naar de andere door te schuiven. Doe het haar maar eens na. En dat je tegelijkertijd je tamelijk onzicht- baar kunt blijven handhaven. In deze krant hebben we die tekortkomingen wel eens opgesomd. Ze was te laat met het informeren van de raad (Harmonie) of nam een loopje met de waarheid (Stad van de Smaak). Het ging van het doven van de straatverlichting, de afvalinzam- eling en het kappen van bomen tot het opheffen van het kunstenaarshuisje op de Beursbrug. Van dat leuke huisje maakten in vijftien jaar meer dan twee- honderd kunstenaars gebruik. Iedere maand werd er een nieuwe tentoonstel- ling georganiseerd. Dat ging geruisloos en geheel kosteloos voor de deelnemers. Subsidie hiervoor is nooit aangevraagd. Tot Isabelle zei dat het mooi was geweest en zonder enig overleg de kunstenaars de deur wees. Er zit nu een kapster in het huisje. De kracht van Isabelle zit in het plukken van het laaghangend fruit. Ze kon (we hebben nog altijd een collegiaal bestuur) alleen floreren met hulp van haar collega-wethouders. En waarom zou ze ook opstappen als de meeste van haar collega's eveneens aan het stunte- len zijn?

Leeuwarden is lankmoedig voor kwak- kelende wethouders. Sommigen zullen zich afvragen: hoe is het mogelijk dat ik hier nog zit! Het lijkt erop dat wat je ook doet in onze stad het voor je be- stuurlijke positie weinig uitmaakt. Alle leden zitten met Velpon aan hun zetels gekleefd. Was dit niet zo geweest dan hadden we allang in een vroegtijdig sta- dium afscheid genomen van ANDRIES EKHART (Caparis en verdediger van het landelijke sociale beleid), HENK DEI- NUM (1000-banenplan, Blokhuispoort en Neushoorn), SJOERD FEITSMA (Neus- hoorn, festivals en een jaarrekening die ver onder water staat) en ISABELLE DIKS (te lang voor een opsomming). En wat gaan we doen met HERWIL VAN GELDER?

Nadat Isabelle onterecht wachtgeld (van de gemeente Leeuwarden) had opgestre- len omdat ze naar eigen zeggen moest wennen aan een veranderend beste- dingspatroon was er ook gedoe over haar reiskostenvergoeding. Ik weet niet

of ze nog actief was met haar bed and breakfast-onderneming in haar kasteel- tje in de Minnemastraat, maar ik kan me zo voorstellen dat ook deze bijdrage aan haar bestedingspatroon niet kan worden gemist. Ik mag hopen dat ze er een melding van heeft gemaakt bij het register van de Tweede Kamer.

Hoe moeten we dit alles nu duiden. Zelf rept ze dat ze het geld nodig heeft, ziek is geweest en de boel niet op orde had. Bovendien is ze wegens vrouw-zijn (een voorkeursactie) pardoes in de Tweede Kamer beland. Zelf peinst ze er niet over om af te treden. Dat hoefde in Leeuwar- den ook niet, waarom dan wel in Den Haag? Toen ze in het nieuws, was zag ik haar met haar dure damestas door de kamer scharrelen. Een dag later was ze opnieuw in beeld en moest ze op de eerste rij plaatsnemen, voor straf neem ik aan.

In Bilgaard trof ik twee winkeliers die overwogen hun zaak te sluiten omdat ze binnenkort geen regie meer hebben over hun energierekening. Huurders krijgen hier ook mee te maken. Van de Green Deal van het duo FRANS TIMMER- MANS en DIEDERIK SAMSOM zullen we het nog warm krijgen. In bar Cambuur trof ik aan de stamtafel RODENHUIS en VAN DER HEIJDE die 's nachts wakker lig- gen van het lawaai op het winkelterrein van De Centrale. Deze oerbewoners aan het Vlietslot ruilden liever het kabaal van Decathlon (een afzuiginstallatie) en Autotaalglas (aan- en afvoer) in voor de lawaai pijpen van de PEB-centrale.

Wat ik bij politici zoals Diks mis, is het inspirerende verhaal. Het lintjeknip- verhaal kennen we nu wel. Ik heb geen lokale politicus ooit zo'n verhaal horen vertellen. Een bevlogen verhaal waaruit blijkt waarom hij of zij ooit in de poli- tiek gestapt is. De winkeliers in Bilgaard en de mannen die zich in bar Cambuur uit hun slaap worden gehouden door nachtelijk lawaai hebben geen beschik- king over trekkers. Net als de bewoners van de probleemwoningen in de Van Loonstraat zouden zij wel eens een goed verhaal van bestuurders willen horen.

MAAR VOORLOPIG IS DE VRAAG NATUURLIJK: IS ER VOOR ISABELLE NOG PLAATS IN DE HERBERG?

DUTCH SWING COLLEGE BAND IN DE KOEPELKERK

'De focus ligt momenteel op de verhuur van onze prachtige zalenaccommodatie in Cryst- allic. Het zijn flexibel in te richten ruimtes waar veel mogelijk is. Bovendien hebben we horeca in huis en is het parkeren geen enkel probleem. Daarnaast merk ik dat de markt voor flexibele huurders enorm toeneemt.'

Vastgoedondernemer en cultuurinvesteerder Tjalling Rollema is ingenomen met zijn nieuwe aanwinst het iconische gebouw Crystallic in Leeuwarden. 'Ruim zestig procent van dat ge- bouw is verhuurd. Binnen twee jaar zit het vol. Zo ging het ook met Emmastate aan de Emma- kade. Je moet je als ondernemer flexibel opstel- len en niet te hoog in de boom gaan zitten met je huur. Daarnaast moeten de faciliteiten die je aanbiedt goed zijn. In Crystallic beschikken we over prima horeca en een ruim aanbod aan zalen (vier zalen die aan elkaar gekoppeld goed zijn voor 400 personen) die ook voor derden te huur zijn. Wie hier werkt kan gebruik maken van de fitness-accommodatie en we hebben een kinderopvang in huis.'

Minstens zo opgetogen is Rollema over de activiteiten in het Da Vinci Office aan de Poolsterweg op bedrijventerrein De Hemrik. 'Onlangs is ons kantoorpand betrokken door 80 hoog gekwalificeerde personeelsleden van de internationale onderneming Huhtamaki. De vestiging is een grote opsteker voor bedrijven- terrein De Hemrik en voor Leeuwarden.'

De onderwijsinstituten Edunoord (voorheen Instituut Röben) en Test Center Lamark (ontwikkeling van toetsen) hebben hun intrede gedaan in Crystallic. De tien bedrijven die gevestigd waren in het Da Vinci Office zijn ver- huurd naar de locatie in de Kelvinstraat. 'Hier is ruimte voor bedrijven die een werkplaats nodig hebben of opslagruimte.'

De Mantgumer ondernemer heeft naast het vastgoed ook geïnvesteerd in de Leeuwarder on- derneming Bright Nano van John Poelsma. 'Dat is een interessante ondernemer met een mooi product. De gevel van de RAI in Amsterdam is al schoongemaakt met de techniek die Poelsma heeft ontwikkeld. Volgens mij kun je rustig spre- ken van een revolutie op schoonmaakgebied.'

Over de twee seizoenen die Rollema nu heeft gedraaid in het Koepeltheater is hij tevreden. 'Over mijn aankoop van het Koepeltheater, de voormalige Koepelkerk aan de Vredeman de Vriesstraat, ben ik zeer tevreden. De reacties van de bezoekers zijn hartverwarmend. Veel bezoe- kers van onze concerten komen voor het eerst over de vloer en zijn direct geïmponeerd over de zaal, de akoestiek en de aankleding van de his- torische ruimte.' Rollema gaat het programma verbreden en de dienstverlening uitbreiden.

- KERST MET DE KAST; 21 DECEMBER
- ORGEL- EN PIANO-IMPROVISATIES 22 DECEMBER
- NOËL, NOËL, NOËL; 24 DECEMBER
- DUTCH SWING COLLEGE BAND; 4 JANUARI
- SCRUM, SINGLE MALT FOLK; 10 JANUARI
- THE LSB EXPERIENCE; 25 JANUARI

INFORMATIE: INFO@KOEPELTHEATER.NL
OF VIA 06-53217417

OPVALLEN IN LIWWADDERS? BEL REMCO JAN VELDMAN 06-25223490

REDACTIONEEL

Zoals eerder gezegd, pakken wij zaken waarmee u zit graag op. We zien dat u onze journalistieke activiteiten waardeert en daarom doen wij een beroep op u. Wanneer u deze artikelen van belang vindt, dan nodigen wij u uit om donateur te worden. Uw bijdrage is zeer welkom. U kunt uw bijdrage overmaken op NL06 RABO 0320.2000.51 o.v.v. Liwwadders Journalistieke Producties.

U merkt het wel: Liwwadders is niet zomaar een huis-aan- huisblaadje. Liwwadders is op meer dan 170 plaatsen (supermarkten, kantines, sporthallen, wacht- kamers en stamtafels) gratis verkrijgbaar in de gehele gemeente Leeuwarden en ook daarbuiten. Is-ie op, dan wordt er aangevuld. In enkele Leeuwarder wijken en in het dorp Grou wordt Liwwadders af en toe huis aan huis bezorgd. Ook in Akkrum, Gytsjerk, Hurdegaryp, Oentsjerk en Stiens is de krant verkrijgbaar. Nieuw is de verschijning in Beetgumermolen. Daar wordt Liwwadders sinds kort op verzoek huis aan huis bezorgd.

Bent u als ondernemer geïnteresseerd in een bedrijfsreportage? In een mooi verhaal dat gratis wordt doorgeplaatst op onze goedbezochte website?

Neem dan contact met ons op: tel. 058-2133138 of info@liwwadders.nl

Ook in dit nummer treft u enkele artikelen aan die eerder op onze websites www.liwwadders.nl en Dossier Liwwadders verschenen. We vonden ze belangrijk genoeg om ze ook in de papieren krant af te drukken.

GRATIS 1 JAAR PECHHULP BIJ IEDERE OCCASION

ONTDEK DE NIEUWSTE FORD FOCUS BIJ VAN DER HORST

RUIM INGEKOCHTE JONGE OCCASIONS

Diverse kleuren direct uit voorraad leverbaar!

VOORDEEL VAN ENKELE DUIZENDEN EURO'S OP NIEUWPRIJS

Vanaf
€383,-
p/mnd

Private Lease

VESTIGING DOKKUM:

2018 Ford Fiesta - 1.0 EcoBoost Titanium, Climate control, Cruise control, 38.744 km	€ 16.880
2005 Ford Focus C-MAX - 1.8-16V Trend Climate control, Trekhaak, Cruise Control, 120.413 km	€ 3.440
2019 Ford Focus - 1.0 EcoBoost Titanium Business 125pk, Climate control, 6.350 km	€ 23.880
2019 Ford Focus - Wagon 1.0 EcoBoost Active Business, Navigatie, DAB audio, 9.047 km	€ 24.535
2016 Audi A3 - Sportback 1.0-116pk TFSI, Airco, Zeer netjes 144.432 km	€ 19.445
2018 Citroën C1 - 1.0-68pk e-VTi Shine5 deurs navigatie, 33.873 km	€ 10.945
2019 Ford Transit Custom - 280 2.0 105pk, TDCI L1H1 Trend, Airco, navi, DAB+, trekhaak! 1.698 km	(ex BTW) € 23.750
2017 Mercedes-Benz Vito - 111 CDI-115pk, Dubb Cab Lang Buss. Pro. Plus! Airco, navi, 28.997 km	(ex BTW) € 21.950
2019 Ford Transit - 350 2.0-130pk E6 TDCI L2H2 Trend FWD, Dubb. cab. fab.gar. t/m 14-02-2024, 2.589 km	(ex BTW) € 28.950
2018 Ford Fiesta - 1.0-100pk EcoBoost Titanium 5 deurs NIEUW MODEL! 26.995 km	€ 16.950
2019 Ford Focus - Wagon 1.0 EcoBoost Active Business nieuw model, 12.906 km	€ 24.535
2019 Ford Focus - Wagon 1.0 EcoBoost Titanium Business, 13.516 km	€ 24.950
2017 Ford Focus - Titanium, Climate control, Navigatie, Cruise control Nette auto! 35.826 km	€ 15.880
2019 Ford Focus - Wagon 1.0-126pk EcoBoost ST-Line, AUTOM., Nav., Camera Sportieve auto! 11.856 km	€ 27.880
2018 Ford Kuga - 1.5 150pk, EcoBoost Titanium, Airco, nav., Verl. garantie t/m 10-05-2022, 25.231 km	€ 29.880

VESTIGING LEEUWARDEN:

2013 Ford Fiesta - 1.0-101pk, EcoBoost Titanium, Airco, navi! Zeer nette auto! 85.244 km	€ 9.480
2013 Ford C-MAX - 1.0-126pk, Titanium, Airco, navi, trekhaak! Zeer nette auto! 133.093 km	€ 11.935
2013 Ford Focus - 1.0 ECOBOOST TITANIUM 125pk, Navigatie, Climate control, 78.132 km	€ 12.880
2019 Ford EcoSport - 1.0 125pk, EcoBoost ST-Line, AUTOMAAT! Sportieve hoogatter! 8.017 km	€ 25.950
2019 Ford Focus - Wagon 1.0-126pk, EcoBoost ST-Line, Airco, navi! Autom. Zeer nette auto! 13.524 km	€ 27.945
2019 Seat Arona - 1.0-116pk, TSI Xcellence, Airco, navi! Automaat! 10.710 km	€ 24.980
2019 Renault Captur - 1.3 150pk, TCE Version S, Airco, navi! AUTOMAAT! Zeer netjes! 1.520 km	€ 24.880
2010 Toyota Aygo - 1.0/12V - 68pk, Comfort, Airco! 139.435 km	€ 4.230
2010 Opel Meriva - 1.4-141pk, Turbo Edition, Airco, trekhaak! Ruime hoogatter! 94.880 km	€ 8.880
2012 Peugeot 207 - SW 1.6-120pk, VTI Sportium, Airco! Nette stationauto! 71.416 km	€ 8.235
2017 Citroën C4 Cactus - 1.2 PureTech Shine, Climate control, Navigatie, 30.219 km	€ 14.880
2015 Volkswagen Caddy - 1.6-75pk TDI, Airco, trekhaak, prijs exd. BTW 79.177 km	(ex BTW) € 8.890
2015 Ford Transit Courier - 1.5 75pk, TDCI Trend, Airco! Exd. B.T.W. 98.121 km	(ex BTW) € 6.950
2014 Ford Transit Custom - 270 2.2-101pk, TDCI L1H1 Trend Dubb. Cab. Exd. B.T.W. 127.170 km	€ 14.880
2014 Ford Transit - 290 2.2-101pk TDCI L2H2 Trend, Exd. BTW 94.446 km	(ex BTW) € 14.450

€ 14.950

2016 Ford B-MAX - 1.0-100pk EcoBoost Style 1.m.velgen, cruise ontr, mistl. 43.414 km

€ 5.880

2003 Toyota Corolla Verso - 1.8 VVT-i Linea Sol Airco, Achteruitrijcamera, Trekhaak, 121.826 km

€ 13.880

2014 Ford C-MAX - 1.0 Titanium 125pk, Navigatie, Climate control, Parkeer sensoren, 114.571 km

€ 24.535

2019 Ford Focus - Wagon 1.0 EcoBoost Active Business, 10.681 km

€ 18.950

2018 Peugeot 208 - 1.2 Pure Tech Active Nav., Cruise & Clim., Trekhaak, park sensoren! 9.754 km

€ 11.880

2016 Ford Fiesta - 1.0 Style Airco, Navigatie, Bluetooth, 39.588 km

€ 9.880

2012 Ford Focus - 1.0 EcoBoost Titanium 100pk, Navigatie, Climate control, 95.344 km

€ 13.250

2015 Opel Meriva - 1.4 120pk Turbo Cosmo Climate & Cruise control, Hoge zit. 66.175 km

€ 14.880

2017 Volkswagen Polo - 1.2 TSI COMFORTLINE Airco, cruise control, 24.974 km

VAN DER HORST
vanderhorstautogroep.nl

Occasionstore en Garage
Alexander Cohenwei 1
8914 BG Leeuwarden
058 233 3444

Vakgarage van der Horst
Akkerwinde 1
8607 CC Sneek
0515 413 344

Vakgarage van der Horst
Mockamastrjitte 35
9101 AP Dokkum
0519 295 455

All-in dining | Live-cooking | Restaurant

Wij hebben een grote
kinderspeelhoek!

wokpaleis
Fryslân

www.wokpaleisfryslan.nl

Rijksstraatweg 17 | 9256 XD Ryptsjerk | Tel 0511-432222

BIRWA TOURS

Door Andries Veldman • Foto: Simon van der Woude

Bus en boot is de favoriete dagreis

Een busreis met daaraan gekoppeld een boottochtje is de favoriete dagreis van de klanten van het Damwoudster busbedrijf Birwa. 'Dat is echt een topper in ons aanbod, vooral bij senioren.' Maar wie denkt dat het reisaanbod vooral bestemd is voor die doelgroep komt bedrogen uit. 'Het vervoer van groepen jongeren is veel groter. We reizen naar allerlei uithoeken, steden en festivals', zegt directeur Willem Beijaard.

'Het aanbod van reizen is gevarieerder dan je wellicht zou denken', zegt de vijftientigjarige Willem Beijaard, die sinds vorig jaar aangesteld is als directeur van de onderneming. Moeder Rennie, die de telefooncentrale, het zenuwcentrum van het bedrijf, bestiert, komt om de hoek van de deur en vertelt niet zonder trots dat Willem onlangs het predicaat Texas Ranger heeft ontvangen van een groep Amerikanen. Willem: 'Ik reed met de groep tien dagen rond in Normandië en in Parijs. Ze vonden mijn service kennelijk van dien aard dat ik werd uitgeroepen tot een van hen.' Rennie Beijaard: 'Ze waren zo blij dat hij overal de weg wist in het indrukwekkende Normandische landschap.' Normandië, met de beroemde landingsplaatsen van de bevrijders in de Tweede Wereldoorlog, was een onbekende

bestemming voor Birwa, die voor deze reis was ingeschakeld door vervoersmaatschappij Arriva. 'Dat komt vaker voor dat collegavervoersbedrijven onze bussen inhuren. We werken veel voor bedrijven verspreid door heel Nederland en rijden hun klanten naar diverse zuidelijke bestemmingen. Zit men in Amsterdam verlegen om vervoerscapaciteit, dan rijden we daar.'

'Je moet durven om niet te hard te groeien', zo verwoordt Willem Beijaard een van zijn ondernemersfilosofieën. Ook Birwa heeft de economische crisis die zich in 2008 aandienende stevig gevoeld. 'We gingen van drie bussen naar twee en werkten met de opbrengst van de verkoop van die bus schulden weg. Tegelijkertijd probeerden we te investeren en voerden we de acquisitie op. Je kent in een busbedrijf jouw jaarlijkse inhuur, dat is een vast

Willem Beijaard liep als twaalfjarige jongen al rond in het busbedrijf van zijn ouders. Opa Siebe Monsma, die zo'n 45 jaar geleden met taxivervoer begon, is de grondlegger van het bedrijf dat aanvankelijke opereerde vanuit het tweelingdorp Birdaard/Wanswerd aan de Streek, vandaar de samenvoeging Birwa. In de jaren negentig werd de eerste touringcar aangeschaft. 'Als veertienjarige mocht ik de bussen op eigen terrein op hun plaats rijden', vertelt Willem. Samen met zijn moeder Rennie bestiert hij de onderneming, die inmiddels is uitgegroeid tot zeven grote bussen, waaronder twee dubbeldekkers, en een kleine bus. Het bedrijf heeft zo'n 25 mensen aan het werk. Willem Beijaard studeerde transport en logistiek aan het Friesland College en behaalde er zijn management-, ondernemers- en goederen-transportdiploma.

gegeven. Daarnaast onderneem je actie bij nieuwe doelgroepen en je presenteert jezelf tijdens netwerkbijeenkomsten. Zo bouw je aan een nieuwe markt.' Inmiddels rijden er weer zeven bussen van Birwa op de internationale wegen, waaronder een nieuwe dubbeldekker afkomstig van een verhuurbedrijf uit Oostenrijk. 'Misschien

kun je elders wel goedkoper terecht, maar wij kiezen ervoor om met goed materiaal en goed geïnstrueerd personeel te rijden.'

'Het mooie van dit vak is de omgang met mensen. Ze zijn op vakantie meestal goed gemutst. Onderweg is het een sport om eventuele problemen op een goeie manier op te lossen. Op weg naar Andorra strandden we negen kilometer voor onze bestemming. Stond er een gendarme op de weg die ons tegenhield omdat het dorp was ingesneeuwd. We hebben de aanhanger losgekoppeld van de bus en door vaak heen en weer te steken konden we de bus keren en vervolgden we onze route via een andere weg. Je moet in zo'n situatie rustig blijven en naar een oplossing zoeken. De groep studenten die we aan boord hadden hebben op geen enkele wijze commentaar geleverd.'

Volgens Willem Beijaard is er nog voldoende markt die ontgonnen kan worden. 'We zijn sterk in dagtochten die we zelf hebben ontwikkeld. Dit najaar presenteerden we bijvoorbeeld een dagtocht naar de concerten van André Rieu, gewoon om te proberen. De bus zat in een mum van tijd vol. Ook voor schoolreisjes, bedrijfsuitjes en meerdaagse groepsreizen kun je bij Birwa terecht. Wanneer mensen zelf een idee hebben, dan kijken we daar graag naar en werken we het gezamenlijk uit. We maken op maat gesneden reisvoorstellen en houden rekening met wensen en budget.' Birwa zoekt en vindt het beste plan voor de klant. 'We zijn lid van de Vereniging van Kleinschalige Reisorganisaties, het Garantiefonds Gespecialiseerde Tour Operators en van het Koninklijk Nederlands Vervoer. En dan ook nog Texas Ranger, wat wil je nog meer?'

Slagerij Harmke Anema geeft smaak aan uw feestdagen!

Plaats uw bestelling online!

NIEUW! De webshop van Slagerij Harmke Anema
Hier vind u ook ons uitgebreide assortiment, voor een heerlijke invulling van uw feestdagen. U kunt uw bestellen afhalen, maar ook laten bezorgen. Ga dus ga snel naar:

slagerijharmkeanema.nl

ALSTUBLIEFT, UW GRATIS BEDANKJE
Ter introductie van onze webshop geven wij bij elke bestelling een **GRATIS** leuke attentie én u maakt automatisch kans op deze 13 inch KAMADO grill ter waarde van € 299,-!

Voor al uw gourmet, hapjespan, smulstenen, luxe saladeschotels en tapasplateaus bent u bij ons aan het juiste adres. Ook voor een lekker stukje luxe rundvlees, lam of een beenhammetje helpen we u graag. Verder beschikken we over een groot wildassortiment. Wilt u een rollade? Profiteer dan van onderstaande reclame, of maak uw keuze uit andere rollade soorten op onze website.

RECLAME
Heerlijk gekrulde procureurrollade
Geldig van 16 t/m 31 december

Harmke's gourmetshotel Hapjes- of maaltijdpan Bourgondische Smulsteen Opgemaakte saladeschotels Tapas plateau

Sfeervol dineren bij
Brasserie Maria Louise

Grote Kerkstraat 7 Leeuwarden

eerste en tweede Kerstdag
vanaf 17.00 uur geopend.

Wij serveren een 3 gangen, 4 gangen en een wildmenu vanaf € 32,50

met vooraf een heerlijke amuse en tussendoor een verfrissende spoom.

Reserveren is wenselijk,
tel: 058 2894935
brasseriemarielouise@gmail.com

90 JAAR Wijnhandel Wielinga

Door Andries Veldman • Foto: Simon van der Woude

‘Wie dronk er vroeger wijn? Dat was voorbehouden aan de gegoede stand. De opkomst van de sherry betekende een doorbraak voor de wijnen in Nederland.’ Piet en Hiskje Wielinga maakten Wijnwinkel en -handel Wielinga tot wat het nu is: een florerende onderneming met landelijke bekendheid, die tegenwoordig voortgezet wordt door Jaap Poelstra en Diederik Pool. En onderneming met een rijke geschiedenis die teruggaat tot 1929, nu negentig jaar geleden.

In het kleine pandje aan de Eewal 48, waar Douwe Statema lang heeft gewoond, is mijn grootvader Pieter Hendrik Wielinga begonnen. Hij had een winkeltje in vette waren, zo heette dat toen. Hij verkocht delicatessen en fijne wijnen die hij zelf importeerde en bottelde. Hij gebruikte de muur als kurkmachine voor zijn grand cru wijnen. Daar sloeg hij de fles met kurk tegenaan. Buurman de notaris maakte weleens bezwaar tegen deze praktijken. In Leeuwarder Couranten uit die tijd beveelt Wielinga zijn waren aan bij de klanten. Een mooie fles port is tegen reductie voor één gulden verkrijgbaar.

Piet Wielinga: ‘Mijn grootvader was bediende bij de Grote Club, ook wel de Grote Sociëteit genoemd, die gevestigd was op de Nieuwestad (tegenwoordig het pand van Schweigmann kinderkleding). Daar kwam hij – hij was ook een goed biljarter – in aanraking met een klantenkring die bekend was met wijnen. Het gewone volk dronk geen wijn, die moest het doen met een jenever of een vieuxtje.’ Door zijn connecties, wat dat betreft is er in al die jaren niks veranderd, dijde zijn handel steeds verder uit. Van de Eewal ging het bedrijf naar de Sint Jacobsstraat. Aanvankelijk was het gevestigd in de voormalige lederzaak van Fahner en later verhuisde de zaak via nummer 28 naar nummer 42. ‘Wethouder Tiekstra wilde destijds ons pand hebben met oog op uitbreiding van het naastgelegen stadhuis, maar hij wilde er niks voor betalen.’ Sint Jacobsstraat 42 (nu modewinkel Pierrot) groeide achterlangs uit tot een heus bedrijf. Van het Maria Annastraatje tot het Auckemastraatje werd er in de panden wijnen gebotteld (wijn werd per tankauto aangevoerd) en beerenburg, overig gedistilleerd en limonades vervaardigd. ‘Jus d’ orange leverden we aan V&D.’

Door ziekte van zijn vader stond Piet Wielinga (71) al op vijftienjarige leeftijd aan het roer van de wijnhandel. ‘Op mijn

negentiende heb ik de zaak officieel overgenomen. Mijn vader werkte er nog wel, maar min of meer als knecht. Hij was de bottelaar. In die periode maakten we drie soorten beerenburg en vier soorten gedistilleerd, via de koude weg. Met chocolademakers Ringers waren we de enigen in het land die hiervoor een vergunning hadden.’ Het ondernemerschap kreeg extra vaart nadat hij trouwde met Hiskje. ‘Ze was secretaresse bij de NOB, een overkoepelende vrachtwagenorganisatie.’ Met haar kennis van transport en logistiek nam de import, vooral uit de Franse streken Rhône en Loire, een grote vlucht. ‘Wij waren de eersten – ik sprak geen woord over de grens – die Portugese wijnen naar Nederland haalden. Dat is nog altijd een ondergewaardeerd product.’ In de jaren zeventig werd de bottelarij verplaatst naar de Emmakade en introduceerde Wielinga de Brand bieren in het noorden. In de Sint Jacobsstraat werden er destijds regelmatig twee tanks van 2400 liter met landwijnen gevuld, dat werd een krappe bedoening. Vrachtwagens blokkeerden de straat. Groothandel en kleinhandel liepen bij ons altijd wat door elkaar. Toen Sonnema met een drinkbare, licht gekruide beerenburg kwam, hebben we dat op onze manier nagemaakt. In de hoogtijdagen verkochten we 800 liter in de week. We mengden cola-rum en cola-cognac voor de horeca. In de Tarantula Club (later Pedro Bar) in Jelsum – buiten de gemeente Leeuwarden waar de non-alcoholist burgemeester Van der Meulen geen invloed op kon uitoefenen – stond ik achter de bar van mijn zus en raakte over wijn aan

Jaap Poelstra (links) en Diederik Pool

de praat met de Regnery's van hotel De Kroon. Ze stonden versteld van mijn kennis over wijn en ik mocht aan ze leveren.’

Dat Albert Heijn de Nederlander aan de wijn heeft gebracht verwijst Piet Wielinga naar het land der fabelen. Hij ziet vooral de doorbraak van wijn als normale alcoholische consumptiedrank in de opkomst van sherry, in de jaren zestig. ‘Albert Heijn heeft wel voor een breed publiek gezorgd, maar van de tien wijnen die vroeger werden aangeboden waren er maar drie goed te drinken.’ Volgens Piet Wielinga worden slechte wijnen niet meer gemaakt. Wijnen kunnen met behulp van technische toepassingen op een bepaald niveau worden gebracht. Maar toch: ‘Als je een wijn voor minder dan 4,50 euro koopt, moet je je ernstig afvragen wat er in de fles zit.’ De huidige handelaren Jaap en Diederik protesteren meteen. Zij zien het als hun vak om ook de prijsbewuste klanten een goede fles wijn te leveren. Al zal het geen geheim zijn dat ze ook die klanten graag een net iets betere fles wijn mee naar huis willen laten nemen. Jaap Poelstra: ‘We willen de klant in de watten leggen. We willen onze klanten kennen en hen wisselende smaken aanbieden.’ Piet Wielinga: ‘Dat moet je ook doen, anders verstarren ze in één smaak. Iets moet smaken naar de streek waar de druif is geoogst. Op afstand

Piet Wielinga

kon ik adviseren. Als ik zei: het is goed, dan was het goed.’ Supermarkten werken geheel anders. ‘Lidl zegt gewoon tegen een producent: kun jij zeven containers in de maand leveren? Daar liggen de belangen geheel anders.’

De jaren negentig brachten nieuwe uitdagingen met zich mee. Het bedrijf verplaatste zich voor een deel naar een boerderij bij Lytse Geast, ten oosten van Leeuwarden. ‘Een grote voorraad en veel debiteuren; dat knalde wel eens.’ Voor de koop van het huidige pand aan de Molenstraat (het voormalige CAF-terrein) moesten leningen worden afgesloten. ‘We hebben, mijn vrouw en ik, altijd erg opgelet. We vroegen netjes of het een bezwaar was dat we leverden om concurrenten niet in het vaarwater te zitten.’ Jaap Poelstra, die als Heao'er tijdens zijn stage een baan bij Wielinga kreeg aangeboden, zegt: ‘Zo

Uw persoonlijke makelaar

TADEMA
MAKELAARS

AANKOOP | VERKOOP | BOG | NIEUWBOUW | TAXATIES | VERHUUR | BEHEER

Schrans 19 | 8932 NA Leeuwarden | Tel. 058 280 33 00 | info@tadema-makelaars.nl
www.tadema-makelaars.nl

**WILT U DIT JOURNALISTIEKE
INITIATIEF STEUNEN?
BEZOEK DAN ONZE WEBSITE
WWW.LIWWADDERS.NL
EN BEKIJK DE MOGELIJKHEDEN
ONDER DE KNOP
DOE MEE, DONEER!**

PIET WIELINGA: 'Een wijn is pas interessant als dat uit een land komt waar diversiteit is. Dan bedoel ik verschillende grondsoorten en temperaturen. Waarom Portugal nog steeds niet aanslaat? Dat komt door de onbekende druifsoorten. Wijn is voor een belangrijk deel gevoel en herinnering. Je denkt terug aan dat prachtige terrasje op dat pleintje bij de Dom en je wilt dat gevoel herbeleven.'

voorkomend als hij was in de groothandel, zo knarste het wel eens in de winkel. Dan was hij niet zo vriendelijk tegen klanten die dachten het beter te weten. Zijn vrouw loste dat meestal wel weer op.' Piet Wielinga spreekt de voorvallen aan de tafel in het wijnkantoor niet tegen.

We houden van onze producten

'In 2006 voelde ik me ouder worden, terwijl ik pas 58 was. Om me heen liet ik terloops vallen dat ik de zaak wel wilde verkopen. Dat kost je zeven jaar, werd gezegd. Op een beurs liep ik op met Sip Baarsma uit Gorredijk, die het gerucht had opgevangen. Binnen drie maanden was de zaak verkocht en voor een dikke prijs.' Een ander geluk was dat de verkoop vlak voor de economische crisis van 2008 werd beklonken. Het bekende bedrijf Wielinga - 'iedere kaas- en wijnwinkel in de Randstad kent ons' - werd een loot aan de boom van een financieringsmaatschappij. Wielinga: 'Het werd een drama om dat aan te zien.' Jaap Poelstra: 'We hingen als een businessunit onder de paraplu van Baarsma.' Diederik Pool: 'Er werd een directeur aangesteld die louter naar het rendement keek. Klanten liepen weg. Vijf jaar geleden werd ons voorgesteld om de verbintenis los te koppelen.' Het was een verademing. Piet Wielinga: 'De eigenaren hebben ons goed behandeld. Iedereen heeft zich zeer netjes aan de afspraken gehouden.' Diederik Pool: 'We zijn gelukkig weer zelfstandig. We leveren weer aan tachtig restaurants, aan kaaswinkels en delicatessenwinkels.' Jaap Poelstra: 'We importeren alles zelf en leveren niet aan ketens. En dat doen we met een mooie ploeg van vijf medewerkers.' Piet Wielinga: 'Blijf onder de vijf medewerkers, heb ik altijd gezegd. Zorg dat je geen manager wordt.' Jaap Poelstra: 'We houden van onze producten en weten wat we verkopen, dus we kijken vol enthousiasme uit naar wat de toekomst ons brengen gaat.'

In de jaren 90 van de vorige eeuw kwam het woord privatisering in de mode en de gemeente Leeuwarden deed daar driftig aan mee, ook omdat de financiële toestand van de gemeente net zoals nu, niet rooskleurig was.

HOE ZAT HET OOK ALWEER

Heel, heel vroeger was Zalen Schaaf een half gemeentelijke instelling. Eigendom van de gemeente, en het personeel had een semi ambtelijke status, net zoals de Friesland Hal, de Harmonie en de theeschenkerij in de Prinsentuin. Wie vergaderde in de Heerenkamer kon aan het schellenkoord trekken en dan kwam meneer Van der Meer vervolgens de bestelling opnemen. De rookwaren stonden gastvrij op de tafels uitgesteld en het was een goed gebruik om bij het verlaten van de (blauw gerookte) kamer nog een verse bolknak achter het oor te steken zodat er thuis ook nog wat te roken viel.

MET ZALEN SCHAAF

Wethouder Van Ammers van de VVD kwam met het voorstel om zalen Schaaf met twee bijbehorende woningen te verkopen aan Frans van der Borg. In 1997 is dit voorstel behandeld in de raad en de verkoop is daarna feitelijk uitgevoerd.

Er was toen ook sprake van een discussie over de vraag of er niet te veel podia en culturele accommodaties in de stad waren. Tryater ging de Vijverschool verbouwen en Theater Romein was eigenlijk al vanaf de start eind jaren 80 verwikkeld in een struggle for life. Teveel exploitatie-subsidie om dood te gaan en te weinig om er echt wat van te maken. Er werd gediscussieerd over de vraag of er niet minder podia moesten komen en hoe deze dan optimaal geëxploiteerd konden worden. In de jaren daarna werd Romein gesloten en twee jaar later weer geopend door wethouder Van Mourik. Poppodium Asterix werd later als puur particulier initiatief opgericht en ging haar bloeitijd tegemoet in de Blokhuispoort, die toen nog betaalbaar was. Bij de totstandkoming van Neushoorn is de subsidie van Romein naar de nieuwe locatie overgeheveld. Ook bij Neushoorn is de struggle for life nu in volle gang, want de gemeente

HET GEMEENTEBESTUUR ZOU BIJ ZALEN SCHAAF OPENING VAN ZAKEN MOETEN GEVEN. ALLE STUKKEN EN ADVIEZEN OP TAFEL EN LAAT DAT DE BASIS ZIJN VOOR DE DISCUSSIE. WEL- LICHT VOELT IEMAND ZICH GEROEPEN OM ER EEN GOED BESCHRIJVEND VERHAAL VAN TE MAKEN. HET IS INTERESSANT OM WEER TE GEVEN HOE DIT COMPLEX DOOR DE JAREN HEEN IS BEHANDELD. VERDER MOET ONDER OGEN WORDEN GEZIEN DAT ELKE TOEKOMSTIGE FUNCTIE DIE DE CHARMES VAN ZALEN SCHAAF BENADRUKT, GELD ZAL GAAN KOSTEN. DAT LOST GEEN PRIJSVRAAG OP EN HET HELPT DE EXPLOITATIE VAN NEUSHOORN OOK NIET ECHT!

zit financieel opnieuw in zwaar weer en het blijkt dat de exploitatie anders verloopt dan gedacht.

Zalen Schaaf was echter verkocht. De exploitatie was een particuliere zaak zonder een gemeentelijke exploitatie-subsidie. Het was wel duidelijk dat dit geen vetpot was en dat de bomen daar aan de Breedstraat niet tot in de hemel groeiden. Echt verrassend was de vondst van een hele forse hennepplantage dan ook niet.

Wél verrassend was het feit dat de gemeente Zalen Schaaf plotseling weer terugkocht. Dit heeft zich deels in vertrouwelijkheid afgespeeld, maar we kunnen stellig aannemen dat de gemeente niet tot terugkoop heeft besloten om een nieuwe culturele bloeiperiode van Zalen Schaaf mogelijk te maken. Wethouder

Deinum was aangetreden als opvolger van wethouder Waanders. Groot geworden in de stadsvernieuwing wilde hij een paar resterende rotte kiezen in de Binnenstad voortvarend aanpakken. De terugkoop van Zalen Schaaf paste in die voorgenomen aanpak. Het bleek echter al vrij snel dat ook bij de stadsvernieuwing de bomen niet meer tot in de hemel groeiden en de gemeenteraadsverkiezingen kwamen er aan. Opeens was daar de leus 'Skaaf mut blive'. De gemeente had voor zichzelf niet een kans binnengehaald voor het opknappen van een stukje stad, maar ze had voor veel geld een probleem teruggehaald waar ze zichzelf eerder van had verlost.

Interessant is natuurlijk de vraag hoeveel mensen, c.q. partijen boter op hun hoofd hebben. Is er geroepen bij de gesprekken over de terugkoop dat er opnieuw een culturele functie zou moeten worden gerealiseerd of is er klip en klaar gesteld dat het gebied herontwikkeld moest worden? In verkiezingstijd treedt er wel eens vergeetachtigheid op ten aanzien van eerder gemaakte afspraken en gedane uitspraken. Wat houdt het financieel in? Het CDA heeft stelling genomen en vindt dat er gesloopt moet worden. Nu een dergelijk besluit maar uitblijft en de zaak van uitstel naar prijsvraag hobbelt, moet de waarde in de gemeentelijke boeken anders worden weergegeven en dat doet pijn.

De gemeente moet een paar forse knopen doorhakken. Bij Romein is de omgeving zo langzamerhand goed opgeknapt. Een culturele functie zonder subsidie valt niet lang vol te houden. Het gebouw staat in de boeken, heeft vaste lasten en er zal zo nu en dan ook iets aan onderhoud moeten gebeuren. Toen de Westerkerk in 1985 gesloopt dreigde te worden, was cultuur de oplossing. Echt florissant is de exploitatie daarna echter nooit geweest. Er is decennia lang van noodverband naar andere halve oplossing gehobbeld. Bij Neushoorn dreigt dezelfde situatie, terwijl daar nu eindelijk op de goede plek een gebouw staat met goede faciliteiten.

KOM SCHILDEREN BIJ ATELIER JAAP KET

Sluit aan bij een gezellige schildersgroep

In een stimulerende omgeving (De Westerkerk in het hartje van Leeuwarden), heb je toegang tot allerlei materialen en de deskundige begeleiding van Jaap.

ER IS NOG PLEK OP MAANDAGAVOND EN DINSDAGMORGEN. KIJK VOOR MEER INFO OP JAAPKET.NL

BELEEF SAMEN MET

EEN GEWELDIGE KERST!

BIJ HET DINER HEBBEN WIJ 4 SPECIALE VOORGERECHTEN WAAR U UIT KUNT KIEZEN

LUNCH
13:00-15:30
€24.50

DINER RONDE 1
16:00-19:00
€28.50

DINER RONDE 2
19:30-SLUIT
€31.50

RESERVEER TIJDIG!
UW KERSTTAFEL!

058-7854562 VROUWENPOORT 1 • 8911 DD LEEUWARDEN WWW.MINATOLEEUWARDEN.NL

Altijd al willen dansen op oriëntaalse stijl of wil je gewoon een nieuwe dansstijl proberen? Pak je kans en kom met ons meedansen.

Introductielessen: dinsdag 7 januari 2020. Kijk voor meer informatie op

www.naomibellydance.nl of www.facebook.com/naomibellydanceschool

Naomi Bellydance School
Naomi Bellydance Entertainment

E-mail: info@naomibellydance.nl

Tel: 0618408747

Oriëntaalse dans (buikdans) in Leeuwarden

Naomi is een performer, organizer en docent/instructeur voor Buikdans, FitnessDance, Tribal bellydance, Bollywood en Bewegen met senioren en verzorgt lessen op meerdere locaties: Leeuwarden, Franeker, Heerenveen, Steenwijk en Meppel.

BUIKDANSEN, WAT IS DAT? Het is een dansstijl die afkomstig is uit het Midden-Oosten. Je ontdekt je spieren waarvan je niet eens wist dat je ze had. De nadruk van de bewegingen liggen voornamelijk op de heupen en ook op het bekkengebied. Buikdansen wordt ook wel eens gezien als isolatie dans, dit omdat je je lichaamsdelen afzonderlijk van elkaar kunt bewegen.

VOOR WIE ZIJN DE DANSLESSEN GESCHIKT? De leeftijden variëren van 17 jaar tot 66 jaar en is voor beginners tot aan gevorderden en voor alle vrouwen die van dansen houden en/of graag wat nieuws willen proberen.

Buikdansen gaat om de aspecten van het vrouw zijn; kracht, plezier, zachtheid, speelsheid en je gevoel. Alles komt aan bod tijdens de buikdansenles. Tijdens de lessen wordt er gewerkt aan de houding en het soepel maken van de spieren.

Altijd al willen dansen op oriëntaalse stijl of wil je gewoon een nieuwe dansstijl proberen? Pak je kans en kom met ons meedansen. Voel, ervaar en beleef de oriëntaalse dans (buikdans). Deze dansstijl is voor iedereen die van dansen houdt, je postuur of leeftijd is niet van belang. Het gaat om de dans en plezier!

De 2e week van januari start er weer een nieuw les seizoen voor alle locaties. In Leeuwarden start het buikdansen op dinsdag 7 januari en op zaterdagochtend 11 januari. In Franeker is dit op maandag 6 januari. De FitnessDance workout start op vrijdag 10 januari in Leeuwarden en op maandag 6 januari in Franeker. Kijk voor meer informatie op <https://www.naomibellydance.nl> of www.facebook.com/naomibellydanceschool.

Je kunt je opgeven via info@naomibellydance.nl of via de contactpagina op www.naomibellydance.nl.

Wij vinden het super leuk als jij met ons komt mee dansen!

Dansgroet, Naomi

GARAGE STRIKWERDA

Door Andries Veldman • Foto: Simon van der Woude

‘Zonder dat ze die ambitie hadden, zijn er toch drie van de vier kinderen in het autobedrijf van de familie Strikwerda beland. Ergens is er iets misgegaan.’

Ane Piet Strikwerda is sinds begin dit jaar directeur van Toyota Strikwerda aan de Zuiderkruisweg in Leeuwarden. Na een jaar Friesland Bank kwam hij terecht in het bedrijf van zijn vader, die in Dronrijp een filiaal runt. Het derde Strikwerda-bedrijf is in Heerenveen gevestigd. ‘Het gaat zo goed als wat.’

Toyota houdt niet van verspilling

Pake Ane Paulus Strikwerda uit Tzum maakte in 1964 een goede keuze door met Toyota in zee te gaan. Dat kan kleinzoon Ane Piet (33) alleen maar beamen. Want wat is er zo bijzonder aan het merk Toyota? Zijn de merken niet allemaal van ongeveer dezelfde kwaliteit? ‘Wat dat laatste betreft: nee, maar dat leg ik zo wel uit. Het bijzondere is dat Toyota al in 1965 begon na te denken over een hybride auto. Denk je eens in, andere merken beginnen hier nu pas over na te denken.’ Die merken voelen een lichte paniek nu ze door overheden gedwongen worden tot het produceren van schone auto's. Je kunt altijd beter zelf het heft in handen nemen dan door anderen daartoe te worden gedwongen. Strikwerda: ‘Daardoor maken ze fouten. Het kan best zo zijn dat een twaalf jaar oude auto beter is dan een van zes jaar oud, die in de haast geprepareerd is voor de toekomst.’

In de showroom aan de Zuiderkruisweg op de Hemrik staat de geschiedenis van Toyota op de wand geprojecteerd. Die geschiedenis begint met Sahichi Toyota, geboren in 1867, die, om zijn moeder zwaar werk te besparen, in 1890 een mechanisch weefgetouw ontwierp. Dit weefgetouw werd verder door hem verfijnd en de gebruikte mechanismen vormden de basis voor wat uiteindelijk het Toyota autoconcern zou worden. Sahichi adviseerde zijn zoon Kiichiro om auto's te gaan produceren. In 1936 presenteerde Kiichiro Model AA, een kopie van de Amerikaanse voertuigen. De

enig overgebleven Toyota Model AA is nog altijd te bezichtigen in het Louwman Museum in Den Haag. Louwman is de importeur van Toyota.

Het kan niemand zijn ontgaan dat de autobranche turbulente tijden kent. Fabrikanten, dealers en importeurs zijn in verwarring. Behalve bij Toyota, zo lijkt het. Ane Piet Strikwerda: ‘Dealers zijn bang dat ze straks, als iedereen elektrisch rijdt, geen service meer hoeven te verlenen. Ze kijken met enige angst naar de online verkopen, waardoor ze minder mensen in de showroom krijgen. Dat is tegenwoordig een uitdaging. En komt er iemand, dan is die al zeer goed geïnformeerd. Je hebt er steeds minder grip op. En als je alles nog niet gehad hebt, dan krijg je, tenminste als je de deskundigen moet geloven, te maken met autonoom rijden.’

Ondanks dit alles is bij Strikwerda de zorgelijkheid ver te zoeken. Hij zegt: ‘Dat autonoom rijden zie ik niet zo snel gebeuren. Ook het elektrisch rijden zal niet voor iedereen weggelegd zijn. Wat wel gaat gebeuren is dat de zorg voor het milieu nog prominenter op de agenda wordt geplaatst. Je leest er dagelijks over. En wat dat betreft heeft Toyota een enorme voorsprong, want het milieu, zoals ik eerder al aangaf, is bij de makers van deze auto's altijd al belangrijk geweest. Toyota houdt niet van verspilling. Het is bij ons al al- lemaal hybride. Wij hebben allang geen diesels meer. Die mi-

lieustap hebben wij jaren geleden al gemaakt. De beroemde Prius is van 1997, het jaar dat mijn vader in Dronrijp begon.’

Het mag geen wonder heten dat de Toyota keer op keer als schoonste autoproducent van Europa uit diverse testen komt. ‘Toyota rijdt vrolijk rond in een wereld met nieuwe en strenge milieupvattingen. Toyota heeft zich afgevraagd of men in zoveel grondstoffen zou moeten investeren terwijl er alternatieven voorhanden zijn. Waar andere merken hiermee nog aan het stoeien zijn, is de blik van Toyota voor de toekomst, naast de bestaande technieken, ook gericht op waterstof als brandstof. In de jaren 90 is Toyota hier al mee begonnen. Inmiddels lopen de eerste in serie geproduceerde waterstof Toyota's al van de band.’

Ane Piet Strikwerda maakte het atheneum in Leeuwarden niet af. ‘Dat liep niet zoals het zou moeten.’ Op advies van een oom ging hij naar de autovakschool in Apeldoorn. Daar kreeg hij de smaak van het studeren te pakken. ‘Daarna heb ik in Groningen hbo-bedrijfskunde gedaan en er vervolgens nog een universitaire studie aan vastgeplakt.’ Een jaar werkte hij bij de Friesland Bank op de afdeling ‘groot zakelijk’. In 2012 begon hij in het filiaal van Strikwerda in Heerenveen. Begin 2019 werd de Toyotagarage in Leeuwarden overgenomen, waar nu de ambitieuze geschiedenis van het concern Toyota aan de wand hangt (met hierbij enkele belangrijke Friese toevoegingen). ‘Ik had nooit het idee om in het autobedrijf terecht te komen. Het beviel me goed bij de bank maar als je met mensen omgaat, dan kun je ook auto's verkopen. Nu heb ik te maken met het magazijn, logistiek, verkoop, commercie en marketing. Het is dynamisch. Ik kwam er al snel achter dat ik dit bijzonder interessant werk vond.’

T-REX RECORDS

“DE NIEUWE PLATENZAAK VAN LEEUWARDEN”

IN EN VERKOOP VAN NIEUWE EN 2E HANDS VINYL LP's, SINGELS, CD's, DVD's EN MERCHANDISE.

EEN PAAR STAPPEN VERDER LOPEN, MAAR ZEKER DE MOEITE WAARD. VLAKBIJ DE VLIETSTERBRUG, (TUINEN/HET VLIET)

LOCATIE: OOSTERSINGEL 6, LEEUWARDEN
IEDERE ZATERDAG GEOPEND VAN: 11:00 UUR TOT 17:00

TREXRECORDS_

T-REX RECORDS

TJITTE'S GLAS
DÉ GLASZETTER VAN LIWWADDEN E.O.
STAAT OOK IN 2020 WEER VOOR U KLAAR

O O

HEROPVOERING NIEUWESTAD

De tijd staat niet stil en wat geweest is komt nooit meer terug. Het kan gewoon niet, dat is bekend, maar soms zou je best eens willen ingrijpen. Niet een beetje, maar tot in detail. Met heel veel geld en energie zou het moeten kunnen om de Nieuwestad en de belangrijke winkelstraten daaromheen helemaal terug te bouwen naar het beeld van de late jaren vijftig, vroege jaren zestig. Dat zal nog niet meevallen. Zo heb je de Achmeatoren en het nieuwe Provinsjehûs, die overal boven uitsteken, maar daar gooien we dan wel een doek overheen. De rest moet te doen zijn.

Via crowdfunding, we leven nu wel in de eenentwintigste eeuw, gaan we de benodigde miljoenen binnenslepen, want subsidie zullen we er wel niet voor krijgen. En dan kan het beginnen, het zoeken van de architecten, de bouwvakkers en de acteurs, want alles moet kloppen. In Ivoorkust hebben ze het Vaticaan nagebouwd, in Japan stukken van Amsterdam, dus geen gemor dat zoiets onmogelijk is. En daarna gaan we met elkaar lekker jaren zestigje spelen.

Door André Keikes • Foto Historisch Centrum Leeuwarden

ROKERS

Wie het wat breder kon laten hangen, had in die jaren ook nog wel eens een hulp in de huishouding. Die werden er ook wel op uitgestuurd om te sjouwen. Handig en prettig, want er werd in die jaren nog volop gepaft, wat hele generaties een smak levensjaren heeft gekost en het uithoudingsvermogen (voor bij het sjouwen) knap ondermijnde. 's Morgens hijgend, hoestend en rochelend opstaan was beslist niet ongewoon. En als het niet lukte alle ochtendslijm vlot op te kuchen, diende men de deurpost vast te grijpen en tijdens het harde hoesten stevig te stampvoeten.

Sigaretten, sigaren en natuurlijk ook de schilderachtige pijpen waren overal. Zonder filter, niet zwaar belast, een zegen voor de gezondheid. Bovendien pittoresk in het voorbijgaan en op foto's. Heel anders dan het achteloze paffen van nu, dat puur de uitoefening van een verslaving is, bovendien ziet het er niet uit op sneakers, met een baseballpetje op het hoofd en in een jekkie. Artistiek en intellectueel roken gebeurde met een hoed,

een lange jas, ook wel achter een schrijfmachine. Met de pijp als summum in het genre. Zelfs het stoppen van de pijp op de Berlikumermarkt bracht Parijs al dichterbij en daar was het toch allemaal om begonnen.

Stoffels in het Naauw op nummer 14 was een heel stijlvolle leverancier van goede en ook wel dure sigaren, zo een waar in alle rust gedelibereerd kon worden over het mooiste cederhout om de kwaliteitsrookwaar mee te ont-

steken. Een oude zaak die behoorde tot de eredivisie in de branche. Daar leerde je ook de rook van de sigaar in de mond te laten zweven, zodat alle zintuigen er genot van zouden hebben. En hoe je na een kort trekje (niet inhaleren!) even achterover moest leunen om de aroma's ten volle tot hun recht te laten komen.

Aan de Kelders 5, waar later het keramiekatelier gevestigd werd van Jan Koopmans en Matzen Osinga, had je een meer doorsnee

Koffie met keet

Door André Keikes

Je hebt onvermijdelijk lawaai (hamer/spijker) en onnodige herrie, waar je wat tegen kunt doen. Hier komt de hedendaagse horeca in beeld. Er wordt in restaurants en koffiezaken gelukkig weinig gehamerd, maar het kabaal is er niet minder om. Nederlanders praten hoe dan ook al hard en veel, daarnaast is de open keuken populair, met z'n stalen vlakken en bakken, sist en buldert het espresso-apparaat bij elke verse kop, raast vaak de airco en dan moet er natuurlijk ook nog 'muziek' bij.

Even koffie drinken in de stad, tot in de jaren zeventig van de vorige eeuw een luxe die bijna geen Leeuwarder zich kon of durfde te permitteren, is heel gewoon geworden. Lunchen en dineren ook. Het bracht Robèr Willemsen, voorzitter van Koninklijke Horeca Nederland, er kort geleden toe de horeca maar uit te roepen tot de 'huiskamer van de samenleving'. Zit wat in, ook als je de Leeuwarder binnenstad van nu bekijkt.

Op heel veel plekken waar decennia lang 'onmisbare' winkels gevestigd waren, zit tegenwoordig een horecazaak. Terwijl onze magen niet evenredig meegroeiden. Het moet dus wel betekenen dat mensen die vroeger nooit buiten de deur aten en dronken dat nu wel doen.

En de groei zet door. Elke dag (!) opent wel ergens in Nederland een nieuwe horecazaak. Al bijna 450.000 mensen werken in die sector. Per jaar komen daar nog eens vijfduizend bij, heeft het UWV berekend. En dan hebben we het natuurlijk niet alleen over het serveren van simpele koffie, maar over heel veel bijzondere varianten, enthousiast maar luidruchtig bereid door een barista. Er zijn speciaalbieren, een breed assortiment aan wijnen en natuurlijk al dan niet verantwoorde en duurzaam samengestelde maaltijden. Vaak kun je de koks niet alleen zien, maar vooral horen. Botsingen van staal op staal zijn geen uitzondering, de harde vloeren, muren en plafonds doen de rest. Zo kan de gast in de gaten houden of de ambachtelijkheid niet uit het oog verloren wordt.

Toen eetcafé De Bak nog op z'n oude plek zat, in die stenige omgeving van de Blokhuispoort, zoals bekend destijds niet gebouwd voor horeca, kon je de luid pratende gasten al volop horen als je de laatste toegangspoort van het voormalige gevangeniscomplex doorkwam. Eenmaal binnen, stuiterden de schreeuwgesprekken op een tinnitus verwekkende manier heen en weer. Alles ketste af op de stenen muren en vloeren. Een goedbezochte netwerkborrel betekende urenlang in iemands oor staan schreeuwen, die er waarschijnlijk niets van meekreeg en in ieder geval niets van kon onthouden; dizzy van de decibels. En de dag erna een zere keel. Of er in die tijd ook nog muziek aan stond, voor de gezelligheid, is evenmin blijven hangen. Op de nieuwe locatie Van De Bak gaat het er een stuk minder woest aan toe, want de zaak woont nu samen met een van de rustigste instituten in deze lawaaiige tijd: de door zijn aard kalme bibliotheek.

De Nederlandse horeca staat in onze jaren niet bepaald bekend om z'n aandacht voor akoes-

tië. Omgevingslawaai zijn we jammer genoeg gaan associëren met gezelligheid, zoals de welbeschouwd vieze geur van vers geproduceerde kunststof apparaten (nieuw=leuk) ook snel met prettig verbonden wordt. We weten echter niet hoe het zou zijn als we het volume in alle opzichten met de helft terug zouden schroeven. Nou ja, in het buitenland krijg je soms een indruk. Als je daar, in een horeca-omgeving met zachter pratende mensen, opeens de opvoering van het volume bespeurt, kun je er zeker van zijn dat er een groepje Nederlanders is binnengekomen. Die brengen op de hun typerende manier de 'gezelligheid' mee.

Groepen die regelmatig op vaste plekken komen, nemen graag de hele zaak over. Middentafels, ooit leestafels genoemd, zijn er berucht om. Daar zitten de mensen die er hun stamtafel van maken, zoals bij Lazy Lemon aan het Ruiterskwartier. Hun vaste-gast-schap maakt niet zelden dat ze nog wat ongeremder en luidruchtiger worden. Soms hangen ze er zelfs hun eigen feestfoto's op die impliciet duidelijk maken dat je als onregelmatige passant niet moet zeuren: wij wonen immers hier, jij niet.

Aan de overkant, bij La Place, ook al zo'n omgeving met harde vloeren, wanden en plafonds, is het

ANDRÉ KEIKES (1957)

is journalist, illustrator en beeldend kunstenaar. Hij bracht zijn vroege jeugd door aan de Nieuwestad in Leeuwarden, met opgang aan de Oude Lombardsteeg, boven de vroegere schoenwinkel van Hoogenbosch (later Dolcis en nu een deel van Van Haren). Hij werkte 35 jaar als redacteur van de Leeuwarder Courant. André's vader, H(enny) W. Keikes (1926-1985) werkte veertig jaar voor de Leeuwarder Courant, waarvan lange tijd als chef van de stadsredactie. In André's beleving als kind kende zijn vader vrijwel iedereen in Leeuwarden, getuige de talloze mensen die hij groette op straat. Hij schreef vanaf 1960 tot

medio 1972 onder de rubriekstitel 'Och heden ja!' wekelijks zijn destijds zeer geliefde krantenartikelen over oud-Leeuwarden, die later ook succesvol waren in boekvorm. Hij publiceerde verder boeken over de jeugd van Margaretha Geertruida Zelle (Mata Hari), de geschiedenis van De Harmonie en het Diaconessenhuis. Deze verhalen schreef André onder meer op basis van zijn eigen herinneringen aan die tijd, met 'Och Heden Ja' in het achterhoofd. Het manuscript lag geruime tijd in een la, nadat André's tweelingbroer Saco, met wie hij samen opgroeide in de beschreven periode, in 2011 plotseling overleed.

Er werd in die jaren nog volop gepaft

tabakszaak: Schierbeek. Officieel zelfs Het Wapen van Nederland, compleet met wapenschild boven de deur. Niet dat de keurige man achter de kassa, zacht beschenen door een eeuwige vlam, Schierbeek heette, maar omdat de winkel ooit door iemand met die naam was begonnen. De laatste tabakswinkelier, een altijd vriendelijke heer met gesoigneerd wijkende haargrens, heette Jan Steenbergen, en werd net als zijn vader toch nog geregeld aangesproken met Schierbeek.

Zo'n altijd brandend vlammetje dat niets met gesneuveld onbekende soldaten van doen had, maar ongetwijfeld wel heel veel rookslachtoffers heeft gemaakt, fascineerde kinderen buitengewoon. Net als de gewoonte om in tabakswinkels altijd, dus ook hoogzomer, een kachel brandende te houden. Rookwaar is gevoelig voor vocht, dus stookten tabakshandelaren het Nederlandse weer gewoon de deur uit bij gebrek aan probaat vochtwerende verpakkingen.

Was Schierbeek niet open, dan waren er altijd nog de twee sigarettenautomaten in de deur, die de rokers van nieuwe waar voorzagen. De pui van de oude tabakszaak, maar ook het interieur, is goeddeels nog zoals in de tijd van Schierbeek, die er begin jaren tachtig van de vorige eeuw mee ophield. In een pand meer richting Naauw zat lang, er was immers veel vraag naar sigaren en sigaretten, de tabakszaak van Zwama, op wie een vergelijkbaar verhaal van toepassing is.

weer op een andere manier een keet, geluidstechnisch gesproken dan. Espresso-apparaat, koeltoonbanken, de onvermijdelijke muziek, maar vooral een klimaatinstallatie brengen met elkaar een intimiderende geluidsdreun voort, waar gek genoeg maar weinigen zich aan lijken te storen. Zijn ze afgestompt of leggen ze zich er gewoon maar bij neer? Wonderbaarlijk, want juist in restaurants wordt meer en meer de nadruk gelegd op verfijning, en niet alleen van wijnen en spijzen. Uiteraard is ook roken taboe verklaard, maar de decibels mogen ongestoord hun gang gaan.

Voor een toegankelijke dagzaak, waar gasten maar kort verblijven, gelden natuurlijk andere

Het lijkt of we de afgelopen jaren omgevingslawaaï steeds normaler zijn gaan vinden

uitgangspunten dan voor een restaurant met enige pretentie, maar ook bij een kort bezoek wil je graag dat er rekening met je gehouden wordt. Het stenig opgebouwde vloerpad, dat direct achter de toegangsdeur van Het Broodhuys aan de Nieuwestad begint, ziet er leuk uit, maar je moet er niet zitten als de Sligro langskomt. Hun rollende rekken met harde wieltjes, waarmee voorraden worden af- en aangevoerd, maken een oorverdovend

lawaaï. Niet ver daar vandaan, is de nostalgische Grutterswinkel in de Nieuwesteeg, misschien wel de enige horecazaak in Leeuwarden zonder herrie of muziek. Alsof een beetje rust aan je kop-geroezemoes en 'achtergrondmuziek' is natuurlijk geen punt - slechts een nostalgisch genoegen is.

Het lijkt of we de afgelopen jaren omgevingslawaaï steeds normaler zijn gaan vinden. Popfestivals

dringen zich op met veel geluidsoverlast in de hele stad en ver daarbuiten, Sinterklaas wordt ingehaald met dreunende beats, de recente roeiwedstrijden in het Nieuwe Kanaal aan de Emmakade werden begeleid met keiharde muziek en een schreeuwvariant van sportcommentaar, dat moeiteloos door thermopane glas ging. Zonder harde beats geen sport meer en geen 'gezelligheid'. Maar op welk onderzoek is dat nou eigenlijk gebaseerd?

Zoals je je ook afvraagt waarom in de horeca vaak alleen maar eind twintigste-eeuwse mainstreampop wordt gedraaid. Muziekherkennings-app Shazam hoorde, zij het met grote moeite door alle omgevingsgeluiden heen, J.J. Cale in De Spiegelaar, The Temptations in Grand Cafe Z, Cher in de Lazy Lemon, Eric Clapton en Chicago in het Broodhuys en Tom Browne in For Real op het Zaailand. Het is bijna nergens anders. Terwijl talrijke bedrijven databases met miljoenen muzieknnummers aanbieden die een veel gevarieerdere keus mogelijk maken. Maar misschien is dat ook wel helemaal niet nodig, het espresso-apparaat, de keuken en de aircobeheersers hoe dan ook de akoestische ruimte in de horeca.

Hotel Café Restaurant Duhoux Wirdum

bruiloften * vergaderingen * cursussen

Greate Buorren 4-8 - 9088 AE Wirdum (Friesland)

Tel: +31-(0)58-255 15 13 - E-mail: info@hotel-duhoux.nl

ALY VAN DER MARK

Tekst Aly van der Mark • Foto's: collectie familie Kooy

Johannes Kooy

Johannes Kooy

Aan het eind van het jaar mijmer je wel eens over de toekomst en zo moest ik denken aan de Liw-wadder helderziende/magnetiseur/striker Johannes Kooy. Hij is al weer 25 jaar geleden overleden, maar zijn dochter Sietie heeft nog veel herinneringen aan haar bijzondere vader.

Het zat in de familie, zijn vader Gerrit was met de helm geboren (dan wordt een kind geboren terwijl een gedeelte van het vruchtvlies nog om het hoofd zit en aan zulke kinderen werden voorspellende gaven toegedicht). Op latere leeftijd werd hij magnetiseur en helderziende. Een paar jaar geleden sprak Sietie een mevrouw die vertelde dat haar opa Gerrit onvoorstelbaar goed was geweest in zijn beroep: 'Ze had vroeger als klein meisje naast mijn opa en oma gewoond op de Groningerstraatweg. Ze vertelde dat iemand zijn hand had verbrand; mijn opa wreef daar overheen en de blaren verdwenen onmiddellijk.'

Alle reden voor een interview met Sietie en het eerste wat ik me afvroeg was of magnetiseur haar vaders beroep was of dat hij er nog een baan naast had.

'Mijn vader was paragnost en zijn beroep was sinds de jaren dertig magnetiseur. Hij heeft er altijd van kunnen leven. Mijn ouders hadden vier kinderen en wij hebben het altijd heel goed gehad. Al begin jaren 50, de jaren van de wederopbouw, gingen wij altijd een maand naar de Côte d'Azur.'

Dat was in die tijd wel heel bijzonder, een maand naar de Middellandse zee?

'Ja inderdaad, het was achteraf bizar dat mijn vader dat kon betalen in die jaren, de hoofdmeester geloofde het niet en vroeg aan mijn zuster en mij: 'Parlez vous Français, mademoiselle'? En wij zeiden tegelijkertijd: 'Un petit peu, monsieur'. En toen moest hij het wel geloven: we waren zes en zeven oud!'

Hoe gingen jullie daarnaartoe?

'We gingen naar de Riviéra met de auto en de tent op de imperiaal, maar mijn vader huurde ook wel eens een caravan. Behoorlijk groot en de Opel Kapitän slurpte zoveel benzine met die caravan, een op vijf, en toen was er geen benzinegeld meer om terug te

keren. Mijn moeder in paniek, maar dat hoefde niet volgens mijn vader want hij had nog precies genoeg francs om een Frans lot te kopen. 'En', zei hij, 'Ik win, dus kunnen we weer terug naar huis.' En onvoorstelbaar: hij won ongeveer 400 francs, precies genoeg.'

Wat is het verschil tussen een paragnost en een magnetiseur?

'Mijn vader was magnetiseur, zijn handen legde hij bijvoorbeeld zacht op een hoofd en liet daar zijn magnetische krachten instralen.

Of op je rug, als je rugklachten had. Maar altijd gekleed, dus hij was een, zoals ze nu zo mooi noemen, healer. Vroeger zeiden de mensen striker. Hij genas dus mensen, dat wil niet zeggen dat het altijd lukte, maar over het algemeen was het verbluffend. Een paragnost is een helderziende. Hij ziet dingen in de toekomst en hij is heldervoelend.'

Kun je voorbeelden noemen van mensen die hij heeft genezen?

'Mijn vader noemde nooit namen van patiënten, dat vond hij niet gepast. We kwamen het soms wel te weten door de bloemstukken en de taarten die bezorgd werden. Ook kreeg hij twee keer een

splinternieuwe auto van iemand. Mijn moeder zou die namen nog wel geweten hebben, maar ik als dochter heb daar nooit bij stilgestaan. We vonden het wel bijzonder natuurlijk, maar ook vrij normaal en dat is achteraf best bizar.

Ik kan mij wel herinneren dat er een jongetje was met een zieke nier, hij moest steeds naar het AZG. De nier was vreselijk slecht, maar mijn vader is dat kind toen een poos gaan behandelen en op gegeven moment zei de professor: 'Dit kan helemaal niet.' Maar de nier is genezen en het jongetje heeft nooit weer last gehad. Ook toen mijn vader was overleden stuurden die mensen of die zoon mijn moeder elk jaar geld, tot het overlijden van mijn moeder in 2009.

Kon je merken aan je vader dat hij wat bijzonders had?

'Toen wij kinderen waren, vonden wij alles gewoon. Het was gewoon een vader die werkte. Pas toen ik een jaar of 17 was, kwam het wel eens ter sprake bij vrienden en die vonden het toch bijzonder: een vader die kon

genezen en helderziende was! Sommige vrienden durfden bijna niet bij mij thuis te komen omdat ze dachten: straks ziet hij iets van ons wat geheim is. Ik moest erom lachen, het was voor mij zo gewoon.

Ik was 18 en toen werden er radio-opnames gemaakt bij ons thuis met o.a. Emile Fallaux, die toen nog bij de Vara werkte en later bij de VPRO. Ik was op slag verliefd. Hij was er met Dick Slootweg. Iedereen in de straat keek naar die geluidswagens.

Het interview werd op een zaterdagmiddag uitgezonden met ook Simon Vinkenoog, die later nog patiënt van mijn vader is geweest.' (Het vraaggesprek is helaas niet bewaard gebleven, AvdM).

Kwam Simon Vinkenoog bij jullie thuis of ging je vader naar hem toe om hem te behandelen?

'Mijn vader heeft hem voor het eerst behandeld nadat hij een handtekening kreeg in een boek van Simon en verder per foto. Hij behandelde veel mensen per foto

die niet in Nederland woonden, er zijn ook cliënten geweest uit Parijs en die behandelde hij thuis. Zij sliepen dan in hotel Siderius in de St. Jacobsstraat.'

We hebben het nog helemaal niet over je moeder gehad. Haar man had een bijzonder beroep. Hoe vond ze dat?

'O, mijn moeder vond het helemaal geweldig en heeft er nooit moeite mee gehad, ik denk dat ze dacht, als het wat slechter ging, het komt toch altijd weer goed. Mijn moeder was heel liefhebbend met veel humor maar ook overbezorgd wat de kinderen betrof en heel meegaand, te meegaand: ze durfde nergens tegenin te gaan.'

Was je vader een dominante man?

'Mijn vader was inderdaad een zeer dominante man, zijn waarheid was de waarheid en dan duldde hij geen andere mening. Met name mijn broer Gerrit heeft daar heel veel last van gehad. Maar aan de andere kant was hij ook heel liefdevol, hij hield veel van ons. Als mijn broer en zijn vriend Sikke Doele 's nachts om

Mochten er nog mensen zijn die Johannes Kooy hebben gekend en die door hem zijn behandeld, ik hoor het graag. Mail: westmark@hetnet.nl

helderziende (1911-1994)

Johannes Kooy met glazen bol

Krantenkniptel (LC 28-11-1969)

Sietie Kooy herinnert zich helaas geen namen van mensen die haar vader hebben geraadpleegd. Wel vond ik in de Leeuwarder Courant een artikel uit 1973 over een verdwenen meisje, Klaasje van der Wind. Bekende paragnosten als Veeman en Croiset hadden haar gezien op plekken die niet bleken te kloppen, Johannes Kooy was de enige die aangaf waar het meisje was verdronken. In 1969 vertelde Kooy in een interview in de LC dat hij als kind al paranormaal begaafd was. Hij behandelde zijn patiënten alleen door handoplegging. Hij verstreekte geen medicijnen. Het 'striken' was volgens hem inspannend werk, door de beoefening van yoga laadde hij zich weer op, 'als ik dat niet deed, zou ik er kapot aan gaan.'

beeld: 'Kijk, zie je dit luciferhoutje?' Dan gaf hij het aan iemand en diegene moest het dan zo goed mogelijk verstoppen terwijl mijn vader op de gang stond. En als de betreffende persoon riep: 'Kom maar', dan moest diegene mijn vaders linkerpols vastpakken en er goed aan denken en, je gelooft het niet, maar hij liep er altijd onmiddellijk op af.'

Mocht je wel eens mee als je vader iemand ging behandelen? 'Nee, dat gebeurde nooit, ik ging nooit mee naar binnen, dat was een ongeschreven wet. Maar ik vond het wel fijn om mee te gaan, want dan kon ik in de auto lekker rustig leren toen ik op de middelbare school zat. Ik moet zeggen, dan had ik best heel leuke

gesprekken met mijn vader. En de topografie van Friesland leer je zo goed kennen. Misschien ook leuk te vertellen dat mijn vader schilderde en dat we als kinderen al mee gingen naar musea en beroemde gebouwen, maar zijn ego was zo groot dat hij een keer een schilderij naar Picasso heeft gestuurd. Wij als kinderen moeten er nog altijd zo om lachen, hoe ver zou dat schilderij gekomen zijn? Dit was een abstract schilderij en nogal slecht, maar hij kon fantastische realistische schilderijen maken. In de eerste klas van de middelbare school hield ik als twaalfjarige een spreekbeurt over Paul Gauguin. Ik vond dat heel gewoon maar ik denk nog wel eens, dat zullen ze toch wel wat merkwaardig hebben gevonden.'

Vroeger werd er veel geschreven over aardstralen. Diverse mensen maakten kastjes om de aardstralen te lijf te gaan en ik las op Wikipedia dat er nog steeds van alles wordt aangeboden.

Had jouw vader ook van die kastjes? Of deed hij het op een andere manier? 'Mijn vader maakte ook aardstralenkastjes, hij spoorde eerst de aardstralen op met de wichelroede en als mensen het konden kopen, plaatste mijn vader een kastje op de aardstralen en het hielp fantastisch. Bijvoorbeeld voor kinderen die in bed plasten, maar ook wel in veestallen. Trouwens, mijn vader behandelde kinderen gratis en mensen die arm waren betaalden heel weinig.'

Weet je nog hoe je vader die kastjes maakte? Wat erin zat? 'Er zaten volgens mij plaatjes in van ongeveer 10 x 10 van lood of iets dergelijks en die werden met stevige dunne bogen van metaal of zo op hun plaats gehouden. Het was een heel karwei.'

Je vertelde dat jullie geen gewone huishouding hadden, waar bleek dat nog meer uit, dan dat je moeder niet op maandag de was deed? 'Het was meer dat het onrustig was bij ons thuis, altijd onrustig. Dan stonden ze weer op hun kop om yoga te doen en mijn vader kon niet met mijn opoe overweg en dan zat mijn moeder er weer tussenin. Het was de moeder van mijn moeder; ze was heel moeilijk! Ze was het niet eens met de keuze van mijn moeder wat haar echtgenoot betrof. Zij was een zakenvrouw en had een betere partij met een vaste degelijke baan gewild voor mijn moeder, daar kwam heel veel frustratie vandaan. Toen ik 16 was, vertrok mijn broer naar Amsterdam en toen begon ik het fijn te vinden dat ik in dit gezin geboren was. Ik vertelde vrienden over mijn vader en iedereen wilde graag met mij mee naar huis en ze vroegen mijn vader het hemd van het lijf en waren zeer geïmponeerd over wat hij wist te vertellen.'

Op deze foto die dubbel genomen is (de foto graaf is vergeten het rolletje door te draaien) is Sietie Kooy het blonde meisje in het midden, achter haar de opa van moeders kant Romke Pagels. Hij had eerst een slagerij in de Kleine Kerkstraat, later in de Steijnstraat. De andere kinderen zijn broer Gerrit en zusje Jelly.

twee uur geen lift meer kregen bij Den Oever, dan kleepte mijn vader zich aan en zei tegen mijn moeder, 'Kom Aaltsje, we halen die jongens even op.' Zo was hij ook, dat soort dingen deed hij wel voor ons.'

Jij lijkt me ook niet zo'n onderdanig type, had jij wel eens een aanvaring met hem? 'Nee nooit, omdat ik wel wist dat hij geen andere mening duldde

en ik was bijna altijd bij mijn vriendin. Haar vader was broodbezorger en het gezin daar was heel gelijkmatig. Een voorbeeld: haar moeder waste op maandag en als het droog was ging ze strijken en legde het keurig in de kast en dan dacht ik dat wil ik later ook, want het was zo heerlijk gestructureerd. Nog iets: er schieten nu weer wat dingen in mijn hoofd. Als er vrienden bij me waren, zei mijn vader bijvoor-

VOOR NET DAT BEETJE EXTRA EVEN NAAR

WIJ PAKKEN ALLES GRATIS EN FEESTELIJK VOOR JE IN!

DOE MEE, DONEER!
WWW.LIWWADDERS.NL

Advertorial

Zenmeditatie leert je om in balans te zijn

'Je wordt er rustiger van, gaat beter slapen en je kunt je beter concentreren.' Eelco Smits is zenleraar en geeft in het 'Voel je Goed Centrum' aan het Fonteinland in Leeuwarden zenmeditatietrainingen. 'We leven in een complexe maatschappij waarin veel eisen aan ons worden gesteld en veel prikkels op ons afkomen. Zenmeditatie kan helpen om daarin je rust te vinden en deze ook te bewaren. Meditatie is niet zweverig of esoterisch, wat vaak gedacht wordt, maar is boven alles nuchtere zelfreflectie. Vergelijk zenmeditatie met fitnessstraining, maar dan wel fitness voor de geest.'

Meditatie moet je zelf ervaren

Eelco Smits is met zijn zen-trainingen neergestreken in het 'Voel je Goed Centrum' aan het Fonteinland waarin de meeste ondernemingen gericht zijn op gezondheid en welzijn. 'Ik zit in een hele fijne omgeving op een goede locatie. We zitten midden in de stad en toch is het stil.' De matten en kussens liggen keurig uitgestald op de vloer van de meditatiezaal. De serene rust in de ruimte is bijna voelbaar.

Op de website van Zen.nl Leeuwarden staat over het nut van meditatie te lezen: zenmeditatie leert je om in balans te zijn, beter om te gaan met stress en dieper te kunnen ontspannen. Met het beoefenen van zenmeditatie leer je denken wat je wilt denken en voelen wat

je wilt voelen. De lesmethode is al ruim 30 jaar in Nederland in gebruik en past bij mensen die zoeken naar rust, focus en inzicht.

Eelco Smits: 'Meditatie moet je zelf ervaren. Gewoon door te gaan zitten op het meditatiekussen. En mediteren werkt het best wanneer je dat met regelmaat doet. Twee keer op een dag een kwartier of twintig minuten. Wat we hier precies doen bij Zen.nl Leeuwarden? We leren mensen mediteren en vertellen iets over de rijke traditie van het zenboeddhisme. De lessen zijn gericht op het vergroten van concentratie en bewustzijn. Aan bod komen onderwerpen als: beter omgaan met stress, keuzes maken, aandachtsontwikkeling, rust en geluk. Je leert mediteren samen

met anderen in kleine groepen van 10 à 12 personen, en zo leer je niet alleen veel van je zenleraar, maar ook van elkaar.'

'Meditatie is in feite een verwerkingsproces. Kleinere of grotere levenservaringen worden tijdens het mediteren verwerkt. Bepaalde gedachten of gevoelens, die in de loop van de dag ondersneeuwd komen weer naar boven om alsnog te worden verwerkt. Dit kan soms leiden tot betere besluiten of de keuze voor een andere aanpak. De tijd nemen om al je indrukken te verwerken maakt dat je je rustiger, geconcentreerder en stabiel gaat voelen. De positieve effecten van meditatie wordt door steeds meer wetenschappelijk onder-

zoek bevestigd. En het is ook onze ervaring dat zentraining op bijna iedereen een onmiskenbaar gunstig effect heeft.'

Ervaar tijdens een proefles hoe het is om je te ontspannen. Dat kan op 4 en 5 januari en op 11 en 19 januari. De introductiecurssussen starten op 28, 29 en 30 januari. Kijk voor alle informatie op de site www.Zen.nl/Leeuwarden

ZEN.NL LEEUWARDEN
FONTEINLAND 7
8913 CZ LEEUWARDEN
CONTACTPERSOON ZENLERAREN:
EELCO SMITS
EELCO@ZEN.NL

Advertorial

DICKS DUMPSTORE DE WINKEL ONDERSCHIEDT ZICH IN DE UITGEBREIDE SCHIETSPORTAFDELING

In Leeuwarden vind je een aantal winkels die al decennialang bestaan. Dicks Dumpstore op over de kelders nummer acht is er zo eentje.

Hoewel het vroeger echt een legerdump was met voornamelijk tweedehands kleding en militaria, is het ondanks het militaire karakter niet meer dezelfde winkel als toen. Voor een camouflagebroek of een paar goede schoenen van merken zoals Blundstone en Magnum kan je altijd bij Dicks terecht. Maar waar de winkel zich 'echt' in onderscheidt is de uitgebreide schietsportafdeling. De zoon van Dick, Vincent Diepeveen, heeft namelijk een aantal jaar geleden het vakdiploma wapenhandel behaald en sindsdien is Dicks Dumpstore de enige winkel in de stad waar je een goede luchtbuks kan kopen in ieder segment.

Tegenwoordig heeft Dicks meer mensen in dienst met een wapenkenning. Naast het ruime assortiment is de schietsportafdeling onlangs verbouwd en is het aanbod nog groter geworden.

Vincent Diepeveen: "Wat ons vrij onderscheidend maakt is het ruime aanbod en ook onze goede service. Zo verkopen wij steeds meer via onze website omdat er bij de aanschaf van een luchtbuks ook een

goed verhaal hoort. Ook hebben wij bij vrijwel elk luchtdrukwapen een instructievideo staan waarin alles wordt uitgelegd". Omdat je tegenwoordig nog steeds met een luchtbuks op eigen terrein

mag schieten en er geen vergunning voor nodig is, stuurt Dicks.nl elke dag buksen door heel Europa.

Vincent Diepeveen: "Als het gaat om bijvoorbeeld zaklampen, zakmessen, militaire/outdoor kleding en uitrusting of beveiligerskleding, dan weten de liefhebbers ons wel te vinden. Kijk eens rond op onze website www.dicks.nl en er gaat een wereld voor je open".

DICK'S DUMPSTORE
OVER DE KELDERS 8
LEEUWARDEN

In Leeuwarden zijn op dit moment drie Klugkisten als schildersbedrijf aan het werk. Dat zit als volgt: het schildersbedrijf van vader Gerrit uit de Willem Lodewijkstraat is voortgezet door Klugkist en De Vries (Hemrik); het schildersbedrijf van Aldert Klugkist, de broer van Gerrit, uit Goutum is voortgezet door Wouter Klugkist en daarnaast is er nog het bedrijf van Aldert Klugkist junior, gevestigd in de Pieter Lastmanstraat. Met de laatste voeren we dit gesprek.

ALDERT KLUGKIST

Door Andries Veldman • Foto: Simon van der Woude

‘Mijn advies aan de koper van nieuwbouw: denk na!’

In februari 2020 viert Aldert Klugkist zijn derde lustrum als zelfstandig ondernemer. Hij opereert als éénmanszaak, die af en toe een collega inschakelt voor de grotere klussen. ‘Dat bevalt mij prima. Je overziet het werk, neemt zelfstandig beslissingen en bent verantwoordelijk voor wat je aflevert. Daarop kunnen de klanten mij aanspreken.’ Aanvankelijk stapte Aldert in loondienst in de zaak van zijn vader Gerrit, maar dat werd geen doorslaggevend succes. ‘Ik ben twee jaar in dienst geweest bij hem. Laat ik het zo zeggen: hij was te eigen in zijn opvattingen.’ Daar hoeft op zich niks mis mee te zijn, maar Aldert voelde zich te ingeperkt om het dienstverband met zijn vader voort te zetten. ‘Zoals ik nu werk, werk ik uitstekend. Geen personeel is de kracht van mijn bedrijf.’

‘Dit is het mooiste vak dat er is.’ Vanaf de havo aan de Juliana-laan ging hij naar het Friesland College (‘een dag naar school en vier dagen werken’) en vervolgens naar de schildersvakopleiding in Zwolle, een mbo-opleiding. Daar werden vooral de zakelijke vaardigheden van het ondernemen bijgebracht: offertes maken, calculeren, acquireren en het vakgebied voortdurend bijhouden. ‘Dat laatste is heel belangrijk. Soms sta je voor steen- en houtsoorten met de vraag: hoe behandel ik dit het beste? We kennen in Leeuwarden bijvoorbeeld het beroemde Tasta-stapelsysteem. Na tien jaar worden die muren vuil, maar er is nu een zelfreinigend systeem,

op grond van nanotechnologie, waarmee je die muren in conditie houdt. Je kunt niet zomaar ergens iets opsmeren, al zie ik dat vaak genoeg gebeuren.’

‘Soms word je gebeld met de vraag of je volgende week tijd hebt om een huis te schilderen. Die beller moet ik dan teleurstellen. Voor volgend jaar zit mijn orderportefeuille vrijwel vol.’ Schilder Aldert Klugkist draagt een naam met faam. Die faam is sinds 1934 opgebouwd door zijn grootvader Wouter en diens zoons Aldert en Gerrit. Gerrit is de vader van Aldert junior. ‘De ene schilder is de andere niet, neem dat van mij aan. Mijn orderportefeuille is niet voor niets zo goed gevuld. Soms zijn ze verontwaardigd

dat je geen tijd hebt.’ Hij werkt voornamelijk voor particulieren. ‘Bedrijven werken vaak met onderaannemers. Ze verlangen dat in korte tijd, vaak zijn ze zelf achterop geraakt, een klus wordt uitgevoerd. Nou, dan weet je het wel. Bovendien laat hun betalingsdiscipline vaak te wensen over, om het maar netjes te zeggen.’

Zonder op zijn vakgenoten te willen afgeven voorziet Aldert Klugkist in de nabije toekomst een hoop onvoorziene onderhoud in de nieuwbouw. ‘Je ziet aan houtverbindingen wanneer er onderhoud gepleegd moet worden. In de regel heeft een woning om de drie of vier jaar onderhoud nodig en de schilder moet je om de acht tot tien jaar bestellen. Een graadmeter zijn de houtverbindingen. Daaraan zie je hoe je woning erbij staat. Daar begint het te werken. In de nieuwbouw is het een geheel ander verhaal, want daar wordt steeds vaker gebruik gemaakt van gelijmde houtsoorten. Daar worden verschillende houtsoorten gevingerlast, zo heet dat. Gewoon hout werkt en zegt: behandel mij. Gevingerlast hout beweegt mee en dan zie je de gebreken pas als het veel te laat is.’

‘Ik kan over alle ellende die ik in dit vak tegenkom een boek schrijven. Het wordt een bestseller.’

Hoofdschuddend beschouwt Klugkist de kopers van nieuwbouwwoningen die in veel gevallen geen idee hebben wat ze aanschaffen. ‘Een enkele keer kom ik in een woning die te laat is opgeleverd en waarvan delen wekenlang onbeschermd in de regen hebben gestaan. Als ik daar behang op de muren plak, vindt de nieuwe eigenaar het vreemd dat dit na een paar weken alweer van de muur valt.’ Hij verbaast zich er steeds vaker over dat bij de belangrijkste aankoop zo weinig wordt nagedacht. ‘Mensen laten zich te veel leiden door mooie folders en het te besteden maandbedrag. Ik zeg: denk na! Zijn boodschap luidt dat, wanneer je je al laat informeren bij kleine

aankopen, je dit zeker zou moeten doen bij een grote aankoop. ‘Ik kan over alle ellende die ik in dit vak tegenkom een boek schrijven. Het wordt een bestseller.’

‘Als schilder heb ik bij dergelijke vraagstukken steun aan Sigma op de Hemrik. Dat bedrijf levert een A-merk waar ik standaard mee werk. Ze leveren mij de juiste materialen en ik maak gebruik van hun technisch centrum in Uithoorn, een laboratorium waar ik met mijn vragen terecht kan. Het begrip verduurzamen met waterdragende verfproducten ligt momenteel op ieders lip, maar daar komt wel wat bij kijken. Het is prima natuurlijk dat je niet, zoals in de tijd toen ik begon, met een peuk in de mond synthetische verf op balken staat te kwasten en dat daar nu alternatieven voor zijn. Dat neemt niet weg dat je je eerst goed moet oriënteren op de materialen voordat je met je werk begint. Bij mijn eerste baas, Wits schilders, mocht ik als proef een woning in de Van der Helststraat schilderen. De baas kwam nadien controleren en was heel tevreden, op één punt na. Hij streek met zijn hand langs de onderkant van de erker en constateerde oneffenheden. Daar haal ik mijn hand aan open, zei hij. Dergelijke lessen vergeet je nooit weer en zoiets overkomt je dan ook nooit weer.’

Bagels, koffie & geluk

Voor de shopper die goed beslagen ten ijs wil komen, hebben we een kranig ontbijt met wervelende lattes voor optimale shopkracht. Voor de shopper 'in between sales' op weg naar de volgende veldslag staan de knisperfrisse salades en spelterverse sapsjes al klaar. En voor de shopper die na afloop van een geslaagde veldtocht nodig even moet bijkomen zijn er zinderende zoetigheden en warm belegde bagels uit de oven. Ga je niet shoppen? Geen zorgen, dan is alles precies even lekker.

Zien we je snel?
7 dagen in de week open!

Je vindt ons hier!

Kelders 3
OPEN 0901 - 1801

Bekijk de wereld door een bagel

www.bagelsbeans.nl

ZONWERING Correct

Binnen- en buitenzonwering van eigen fabricage

Openingstijden
ma. t/m vr.: 10.00 tot 17.00 uur
zaterdag: 10.00 tot 14.00 uur

"Ze zeggen dat we snel zijn"

Zwettestraat 29B | 8912 AV Leeuwarden | Telefoon: 058 213 2988 | mail@zonweringcorrect.nl

Eric Hoekstra

boom van een vent te Leeuwarden

EU: Breid het Leeuwarder Bos uit

De EU heeft het plan opgevat om 2 miljard bomen te planten. Als we 10 vierkante meter per boom rekenen, moet een gebied van 150 bij 150 kilometer beplant worden.

De EU heeft trouwens een half miljard inwoners, dus er moeten 4 bomen per inwoner bij komen (2 miljard bomen gedeeld door half miljard inwoners). Als u dus 4 bomen plant, dan zijn we klaar.

Maar dat hebt u al gedaan! De Natuur doet het voor u. De Europese Natuur plant uit zichzelf elk jaar miljarden nieuwe bomen, door zaadjes te verspreiden. Laat een stuk grond braak liggen en er komen vanzelf bomen.

Het probleem met bomen bent u zelf: u maait ze af, u rukt ze uit, u laat ze niet doorgroeien. U bent een zeurkous die klaagt over vallende blaadjes, of vallende vruchten op uw, voor de deur van de buurman geparkeerde, koekblik.

De overheid geeft zelf het slechte voorbeeld met zijn zwaar bemeste rozenperkjes. De landbouw heeft alle bomen langs de randen van weilanden gerooid, behalve in de Friese Wouden. Als alle boeren nu eens geen prikkeldraad als afscheiding gaan gebruiken maar vruchtdragende bomen?

Trouwens, Burger: ik zie ook vaak dat u uw groene voortuintje door een tuinverwoestingsbedrijf laat slopen. Dan komen er van die afschuwelijke blauwe kiezels in te liggen. Of het wordt een tegelwoestijn. Wat me op het idee brengt om tuinen van politici te fotograferen en zo de hypocrisie aan het licht te brengen. Een mooi stageproject voor het MBO of HBO.

Trouwens, dat bomenplan van de EU is jatwerk. Weet u wel wie al in 1902 begon met een grootscheeps bomenplan? Ja, de Joden. Want die hebben alles als eerste ingefluisterd gekregen, tot en met God aan toe. Voor bomen in Israël, zie jnf.nl; voor God, zie debijbel.nl.

Laat me uw land zien, en ik vertel u wie u bent.

Helaas is Leeuwarden Unesco City of Literature geworden dus er zullen wel flink wat bomen gerooid worden ten behoeve van beleidsnota's hierover. Maar nu de handen uit de mouwen.

Voor heel Friesland, met zijn half miljoen inwoners, is een stuk van 5 bij 5 kilometer al genoeg: het Bos bij Holwerd aan Zee. Dan hoeven we niet tegen dat poepsaaie Wad aan te kijken. Steek uw nek uit, provincie, en ga dat regelen!

Leeuwarden heeft 100.000 inwoners. Per inwoner 4 bomen, dus 400.000 bomen. Dan is een stukje grond van 2 bij 2 kilometer al genoeg. Steek uw nek uit, gemeente, en ga dit regelen!

Nog beter idee: breid het Leeuwarder Bos uit zodat het Leeuwarden helemaal omgeeft. Als we voor de omtrek van Leeuwarden 20 kilometer rekenen, is een strook van slechts 200 meter breed genoeg.

Sander Durinck 'IK WIL AAN HET WERK'

Door Andries Veldman

'Ik wil aan het werk. Er is werk genoeg. Ik kan zo aan de slag bij autospuiterij Elzinga in Jirnsom of als kippenvanger of podiumbouwer.' Er is één maar: Sander Durinck kan zich niet laten inschrijven in de gemeente Leeuwarden. 'Ze hebben me eruit gegoooid.'

In de hal van het winkelcentrum aan de Snekertrekweg, op een steenworp afstand van zijn kraakpand op het Brada-terrein vertelt Durinck zijn verhaal. Een stapel met bedrukte gemeentelijke formulieren

moet zijn verhaal onderbouwen. Het zijn vooral brieven van de Publieke Dienstverlening Inkomen en Zorg en een achttal ontvangstbevestigingen van de afdeling Service en Informatie van de gemeente Leeuwarden.

'Dat er wordt opgetreden tegen overlast en overlastgevers, begrijp ik best. Van de politie hoorde ik dat men in het Veiligheidshuis zich afvroeg: wat moeten we met die man? Wat dacht je ervan om mij een tijdje met rust te laten?'

Het probleem van Durinck valt in vele, lange verhalen op te tekenen, maar is in de kern eenvoudig. Durinck wil worden ingeschreven in de gemeente Leeuwarden, waarna hij een woning zou kunnen krijgen, terwijl hij aan de slag gaat bij een van de genoemde bedrijven. Het is niet duidelijk waarom die inschrijving niet lukt. Volgens Durinck staat de gemeente Leeuwarden op het standpunt dat hij zich eerst moet laten inschrijven bij het Leger des Heils aan de Tuinen. 'Waarom is dat? Daarop krijg ik geen antwoord.'

De laatste tien jaar pendelt Sander Durinck van woning naar woning en van woning naar een bootje. Het is hem een raadsel waarom de gemeente Leeuwarden hem uitschreef toen hij zijn woning in de Boksdorstraat verliet om te verhuizen naar de Ceresweg. Sinds die tijd bivakkeert de 49-jarige Durinck in het laatst overgebleven huisje

op het terrein van de voormalige slachterij van Brada aan de Snekertrekweg. Ook in de nachtopvang van Zienn is hij niet welkom. 'Ik had eens een akkefietje bij De Terp, de vroegere opvang. En nu word ik constant buitengesloten.'

Durinck kampt bovendien met een gebiedsverbod voor de binnenstad van Leeuwarden, vandaar dat we in het winkelcentrum zitten, net buiten de grachtengordel. 'Een stadswacht had het op me voorzien op het Zaailand. Later trof ik hem op het station waar een handgemeen ontstond. Hij blafte naar mij: meelopen! Dat zeg je tegen een hond. Hij mocht mij staande houden, meer niet.'

Durinck is geboren in het plaatsje Ouddorp op het Zuid-Hollandse eiland Goeree Overflakkee. Hij werkte als kermishulp bij de Leeuwarder kermisexploitant Buwalda. 'Ik zat op de water-

baan.' Als schoonmaker werd hij via uitzendbureaus uitgezonden naar Center Parcs en de NS. 'Daar maakte ik de treinen schoon. Bij Gansewinkel was ik huisvuilophaaler. Sloopwerk heb ik verricht en ik werkte in de haven van Vlissingen.' De uitzendbureaus zorgden ervoor dat zijn tijdelijke contracten niet in een vast dienstverband werden omgezet. Durinck ging van werk naar werk. Hij houdt van werken, als hij maar aan de slag kan. Nu is het bedelen geblazen. 'Ik bedelde bij het station. Daar krijg je soms ook een kop koffie of een broodje aangeboden.' Jammer dat de concurrentiebedelaars hem in de weg zaten. Hij somt ze allemaal op die gewoon een uitkering hebben en er een zakcentje bij proberen te verdienen: Tom, Jimmy-euro, Rudy, Michael, Hans en Husein. 'Ze hebben allemaal keurig onderdak bij de Bonifatiuskerk en krijgen een uitkering. Ik niet. Ik krijg niks.' Hij hoeft ook niks, alleen het officiële Leeuwarderschap.

Staat de tijd stil?

Atelier Noordelijk Ambacht. Reparatie & restauratie van (antieke) klokken. Wij zijn gevestigd in GJ van Ark Juwelier op de Nieuwestad 18 te Leeuwarden.

Gespecialiseerd in het repareren van de meest voorkomende uurwerken. Klokken kunnen we op afspraak bij u komen halen en brengen.

Exclusief verkooppunt van Garmin Smart (sport) horloges.

Met vriendelijke groeten, Sebastiaan de Jong

Atelier
NOORDELIJK
AMBACHT

Nieuwestad 18
8911 CS Leeuwarden
(ingang GJ van Ark Juwelier)

GARMIN

AUTHORIZED DEALER

Horloge & Klokkenreparaties
Gorredijk-Leeuwarden

Tel.: 0513-43 80 51
info@noordelijkambacht.nl - www.noordelijkambacht.nl

GEBIEDSVERBOD VOOR LEEUWARDER MAKELAAR

WIE DENKT DAT ALLEEN 'ONAANGEPASTEN' TE MAKEN KRIJGEN MET HET STRENGE GEBIEDSVERBODBELEID VAN DE GEMEENTE LEEUWARDEN HEEFT HET MIS. ALS U EVEN UW STEM VERHEFT BIJ DE BALIE VAN HET GEMEENTEKANTOOR DAN LOOPT U AL DE KANS OM OMRINGD TE WORDEN DOOR BEVEILIGERS EN EEN BRIEF TE ONTVANGEN WAARIN STAAT DAT U ALS KLANT ONGEWENST BENT. DIT OVERKWAM DEZE ZOMER EEN LEEUWARDER MAKELAAR (KEURIG IN PAK) DIE BEZWAAR MAAKTE TEGEN EEN REGELING. DE MAKELAAR WAS HOGELIJK VERBAASD DAT HIJ EEN BRIEF ONTVING WAARIN STOND DAT HIJ NIET MEER GEWENST WAS IN HET GEMEENTEKANTOOR. DE MAKELAAR VOND HET VREEMD DAT ER VAN HOOR EN WEDERHOOR GEEN SPRAKE WAS, LAAT STAAN EEN MOGELIJKHEID OM TEGEN DE BESLISSING BIJ EEN ONAFHANKELIJKE INSTANTIE IN BEROEP TE KUNNEN GAAN. DE ZAAK IS INMIDDELS GESCHIKT.

PERSOONLIJK INTERIEURADVIES
Maak een afspraak voor een **Design Date** en ontvang onze gratis stijlguides.

DE BOER
WOONPROFESSIONALS LEEUWARDEN

SCHRANS 131 | 8932 ND LEEUWARDEN
WWW.WOONPROFESSIONALDEBOER.NL

KwadrantGroep
Huishoudelijke Hulp

Onze handige huishulp knapt het voor u op!

In het huishouden zijn elke dag duizend-en-een dingen te doen. Bent u daar zelf niet toe in staat of heeft u daar geen tijd voor?

Dan hoeft u maar één ding te doen: kiezen voor de handige huishulp van KwadrantGroep Huishoudelijke Hulp. U heeft al een particuliere handige huishulp vanaf **€ 14,50 per uur**. Ons inschakelen kan ook op basis van een door de gemeente afgegeven indicatie.

Wilt u weten wat de mogelijkheden zijn? Bel ons via **088 512 40 00** of regel het direct online op www.kghh.nl.

HAAL HET BESTE IN HUIS

birwa tours
Damwâld

Voor meer informatie of boekingen:
0511 42 41 35
info@birwa.nl www.birwa.nl

Ons actuele aanbod:

2^e Kerstdag Orchideeënhoeve do. 26 december **€ 87**
Inclusief: 2 koffie/thee met gebak, entree Orchideeënhoeve, presentje, 5-gangen Kerstdiner inclusief 2 consumpties

Landgoederentocht en muziek dinsdag 28 januari **€ 75**
Inclusief: 2 x koffie/thee met wat lekkers, rondrit met gids, stampotdiner met consumptie, dessert, muzikale middag, 2 x koffie/thee met wat lekkers

Huishoudbeurs 22 februari t/m 1 maart 2020

Alleen vervoer **€ 20**

Vervoer en entree **vanaf € 30**

Soldaat van Oranje zaterdag 14 maart **€ 135**
Inclusief: koffie/thee, 1^e rang matineevoorstelling, consumptiebon, op de terugreis een 3-gangendiner incl. 1 consumptie

Chocolade en Hof van Twello woensdag 25 maart **€ 84**
Inclusief: 2 x koffie/thee met wat lekkers, presentatie/demonstratie chocolade maken en proeven, streeklunch, rondleiding Hof van Twello, 2 x koffie/thee met wat lekkers, Vergeten Groenten-kwis, 3-gangendiner inclusief consumptie

Alle prijzen zijn p.p. en inclusief administratiekosten!
Kijk voor uitgebreide reisomschrijvingen op www.birwa.nl

Team Birwa Tours
wenst u fijne feestdagen
en een
reislustig 2020 toe!

EXCLUSIEVE ACTIE, ALLEEN BIJ ONS!

Tabakspecialzaak
Peter van der Kamp

Méér kans in de Schrans!!!

MAAK KANS OP EEN JAAR LANG GRATIS STAATSLOTEN

058 289 0033 • SCHRANS 115 LEEUWARDEN

POORT VAN FRANEKER

Door Andries Veldman • Foto: Simon van der Woude

'Dit is een prachtig bedrijf waar we met plezier werken.' Aan de buitenkant ziet De Poort van Franeker eruit als een doorsnee eetcafé, maar eenmaal binnen blijkt de horecaonderneming van Sonja en René Norder aan de Stationsweg in Franeker een en al prettige bedrijvigheid. De Franse keuken, met Sonja achter de kachel neemt een vooraanstaande plaats in in het horecabedrijf.

TWEE KEER HATSJOE EN JE ZIT IN HET CENTRUM

'Sorry, ik moet je teleurstellen.' De man die aan de stamtafel wil reserveren voor aanstaande zaterdag vangt bot, maar laat direct weten snel op een andere datum terug te keren naar De Poort van Franeker. De twee eigenaren zijn een tikkeltje verrast dat het bedrijf dat ze vier jaar geleden overnamen en bekend stond onder de naam hotel De Bleek zo gesmeerd loopt. Sonja: 'Het gaat super. Het loopt als een tierelier. Iedereen voelt zich hier welkom. We hebben veel partijen en vergaderingen. Clubs als de Volkstuinvereniging, cursus Frans, de Vogelwacht en een beleggersclub hebben ons weten te vinden. Laatst hadden we een vereniging die een bijeenkomst hield over oogziekten.'

Sonja Norder is de echte horecafer van de twee. Zij leerde het vak in het bedrijf van haar ouders, die in Sexbierum het oude dorpscafé De Harmonie exploiteerden. 'Een café met hotelkamers en een snackbar. Het was een all-round horecabedrijf met allerlei typen bezoekers en dan weet je na een paar jaar wel wat het vak horeca betekent.' Het sprak haar dusdanig aan dat ze de kennis van theorie en praktijk ook in andere horecazaken wilde opdoen. In enkele Leeuwarder en Franeker horecazaken werden haar de diverse onderdelen van het vak

RENÉ NORDER 'Je moet er wat van maken. Er is veel mogelijk, bijvoorbeeld catering op locatie. Van belang is ook dat je elkaar als collega-horecaondernemers ondersteunt. Met de Stadsherberg hebben we goede contacten. We sturen klanten door als we vol zitten. En met grote evenementen als de PC en de Agrarische Dagen staat de saamhorigheid voorop.' Sonja: 'We doen er alles aan om onze gasten tevreden de deur uit te zien gaan. We vinden De Poort van Franeker een prachtlocatie bij de brug. Twee keer hatsjoe en je zit in het centrum.'

bijgebracht. 'Al die ervaring heeft ertoe geleid dat we hier een no-nonsens eetcafé met een goede Franse keuken hebben. In roomboter gebakken paling voor 23 euro, dat is toch heerlijk?'

René Norder was jarenlang vrachtwagenchauffeur en weet van aanpakken. Enkele dames die een plek bij het raam hebben gevonden serveert hij koffie met apart in een miniglaasje bijgeleverde stroopwafellikeur met slagroom. 'We houden van verwennen. De gast moet zich hier op-en-top thuis voelen. De Poort van Franeker fungeert ook als wachtruimte voor de trein naar Leeuwarden of naar Harlingen. Vertegenwoordigers vinden het een mooie plek om een afspraak te plannen.' Sonja: 'Het is gewoon een gezellige plek.'

Stap voor stap hebben de twee de horecazaak bij de brug aan het Van Harinxmakanaal opgeknapt. René: 'Je weet hoe dat gaat: van het een komt het ander. Je pakt de verwarming aan en het systeemplafond. Dan komt de

bar aan beurt, nieuwe tafels, een goed koffiezetapparaat en het schilderwerk. Het is mooi werk om zo'n pand onder je handen op te zien bloeien.' In de nabije toekomst zijn de hotelkamers toe aan een opknapbeurt, wordt er in de keuken geïnvesteerd en komt het glas in lood terug boven de ramen. 'We hebben slechts drie hotelkamers, maar toeristen weten ons goed te vinden. We waarschuwen vooraf dat ze geen Hiltonkamers kunnen verwachten. Integendeel, het toilet en de douche zitten nog ouderwets op de gang. Ondanks dat bezwaar kiezen ze er toch vaak voor om hier te logeren. De prijs, de keuken en onze aanpak geven dan de doorslag.' René: 'Wat Sonja in de keuken kookt, halen we als het even kan direct van het land. Bijvoorbeeld broccoli en witlof. Tomaten halen we in Sexbierum. De eieren zijn biologisch. We lopen hard voor onze gasten en dat wordt gewaardeerd.' Sonja: 'Als ze extra groenten of aardappelen bestellen, dan rekenen we daar niets voor. Vier à vijf keer per jaar wisselen we de kaart.'

Van Kammen
TUINPLANTEN

BLOEIENDE STRUIKEN IN DE WINTER

Ok in de winter zijn er planten die bloeien. Bij de meesten is de Helleborus, oftewel de kerstroos, wel bekend. Dan is er natuurlijk nog de Skimmia, die met zijn rode knoppen ook veel in potten wordt gebruikt.

Maar er zijn er meer, zoals bijvoorbeeld de Toverhazelaar, deze struik begint meestal in januari te bloeien met gele, rode of oranje bloemen. Dan zijn er nog verschillende Viburnums die in deze periode bloeien, de meest bekende is Viburnum tinus, deze blijft groen. Er is ook een bladverliezende soort die 's winters bloeit: Viburnum bodnantense Dawn. In december en januari bloeit deze struik met roze bloemen.

Wat ik zelf één van de allerleukste winterbloeiers vind is het sneeuw-klokje, met een beetje geluk bloeit de eerste al in december!

VAN KAMMEN TUINPLANTEN HURDEGARYP

'T KOFSCHIP IN GROU – IN PRIJS VERLAAGD

Op een steenworp afstand van Leeuwarden is het goed toeven in het watersportdorp Grou. Helemaal voor wie – op zoek naar een slimme overname – neerstrijkt bij dit restaurant. Dit in het centrum gelegen restaurant is al lange tijd een begrip in Grou en omstreken. Je zit er dan ook heerlijk, het hele jaar rond, met een capaciteit van circa 100 zitplaatsen binnen en op het terras ruimte voor 100 gasten.

DISCRETE VERKOOP RESTAURANT

Absolute discrete verkoop van een uitstekend restaurantbedrijf in grote plaats in Friesland. Het bedrijf is in nieuwstaat met een moderne uitstraling. Alles is aanwezig om dit bedrijf één op één door te exploiteren.

CAFÉ DE BIERHALLE GROU

Een van de bekendste en mooiste Friese cafés wordt nu door ons te huur aangeboden. Dit bedrijf is geworteld in het verenigingsleven van het watersportdorp Grou (5800 inwoners). Dart, kaart, biljart, zang, tekenen; vele clubs hebben hun plek in dit café gevonden. De omzet wordt voornamelijk in de wintermaanden gerealiseerd. Dit is nog een bedrijf waar drie biljarttafels staan.

WOK-A-GO-GO LEEUWARDEN

De Schrans in Leeuwarden is één van de drukste winkelstraten in Leeuwarden-zuid. Het bedrijf is nog niet helemaal afgebouwd. Het gehele object is compleet vernieuwd. Vier bezorgscooters zijn aanwezig. De verkoopbalie in de winkelruimte is ruim 110 m2 groot, terwijl er nog een opslagruimte is van 95 m2.

Edens Makelaars
makelaars in horeca

Edens Makelaars Wiardaplantage 2 8939 AA Leeuwarden
Tel. 058-2162423 - www.edensmakelaars.nl

BLOKHUISPOORT

Een grote positieve verandering voor onze afdeling was de verhuizing van de Gerbrandyweg naar het nieuwe kantoor in de Blokhuispoort. Het is nu heel makkelijk om uit te leggen waar we zitten en een fijne werkplek voor onze stagiaires, vrijwilligers en beroepskrachten. We werken heel prettig samen met de bibliotheek. We maken gebruik van de vergaderruimten van dBieb, delen ervaringen over het werken met vrijwilligers en natuurlijk ook over de uitvoering van het project Voorlezen en huiswerkbegeleiding.

Door Andries Veldman • Foto: Simon van der Woude

‘Vrijwilligers zijn het goud’

‘Humanitas is er voor mensen die tijdelijk een steuntje in de rug nodig hebben.’ Voorzitter van de afdeling Leeuwarden Koos de Vetten vindt dat de activiteiten van zijn club wel wat meer in de schijnwerpers geplaatst mogen worden. ‘Humanitas doet meer dan je denkt.’ De vrijwilligersorganisatie zet zich in voor een scala aan activiteiten zoals: ziekenhuisbegeleiding, autisme, taallessen, klussen in huis, vriendschappelijk huisbezoek en begeleiding van gevangenen. Bovendien is Humanitas betrokken bij het opzetten van buurt- en dorpskamers en praat mee binnen de aanpak van armoede in Leeuwarden in het Armoedepact. Home-Start, een zelfstandige organisatie binnen Humanitas, biedt ondersteuning aan gezinnen.

Geeske Werkhoven (Home-Start) en Rein de Jong (coördinator Vriendschappelijk huisbezoek) benadrukken dat hun organisaties de menselijke maat voorop stellen. Geeske Werkhoven: ‘We ondersteunen mensen in alle lagen van de bevolking. Soms kloppen ze zelf bij ons aan wanneer ze een steuntje in de rug nodig hebben, soms worden ze doorverwezen door het sociale wijkteam of door huisartsen.’ In 2019 werden door Home-Start 89 gezinnen gekoppeld aan een vrijwilliger, een stijging ten opzichte van andere jaren.

Geeske Werkhoven: ‘Waar we veel mee te maken krijgen zijn gezinnen die tijdelijk wat ondersteuning kunnen gebruiken omdat ze bijvoorbeeld overbelast of eenzaam zijn. Deze vragen komen in alle lagen van de bevolking voor. Zelfs wanneer je een ogenschijnlijk druk leven hebt met vrienden en vriendinnen kun je eenzaam zijn. Je woont bijvoorbeeld in een buurt waar iedereen aan het werk is, of je wilt je verhaal kwijt en er is niemand beschikbaar die dit wil aanhoren.’ Het kunnen op het oog kleine oorzaken zijn die

leiden tot grotere gevolgen, mogelijk gezondheidsklachten, en die met enige ondersteuning van een vrijwilliger goed op te lossen of te voorkomen zijn. ‘In de praktijk handelt het, ik geef maar een voorbeeld, om een moeder die haar verhaal kwijt moet. Haar man werkt in het buitenland en ze wil graag met een vrijwilliger ontdekken welke voorzieningen er in haar wijk zijn om andere ouders te ontmoeten of waar ze met haar kindje gebruik van zou kunnen maken. In andere gevallen kan het gaan om lichte opvoedingsvraagstukken. Een vrijwilliger kan dan wekelijks een paar uurtjes langskomen om het gezin te ondersteunen en behulpzaam te zijn bij opvoedkundige oefeningen.’

Rein de Jong: ‘Een vrijwilliger van Humanitas moet bovenal goed kunnen luisteren. Humanitas is een organisatie van mens tot mens. Het is een soort van georganiseerde burenhulp. Humanitas staat los van religie. Als het over eenzaamheid gaat, dan proberen we oude contacten weer in stand te brengen. Zo ingewikkeld hoeft dat niet te zijn. Vrijwilligers worden getraind om dergelijke contacten weer te herstellen. Je

kunt veel vrienden hebben en toch eenzaam zijn.’

‘De wereld is veranderd. Soms spreekt mijn oude opbouwwerkhart weer’, zegt Koos de Vetten. ‘Toen ik als opbouwwerker stage liep in de wijk rond het Cambuursterpad kenden de meeste burens elkaar. Als ik daar nu fiets, zie ik auto's met buitenlandse kentekens, vooral van studenten. Toen was het praatje over de heg normaal. Nu is dat praatje grotendeels verdwenen. Waar de afgelopen jaren fors op het wijkwerk werd bezuinigd, moeten we er nu weer fors in investeren. We praten als Humanitas mee met het opzetten van buurt- en dorpskamers en we zijn vertegenwoordigd in het Armoedepact.’ Rein de Jong: ‘Het opzetten van buurt- en dorpskamers alleen is niet voldoende. Dat slaagt alleen

wanneer je dit project professioneel opzet met hulp van professionals.’

Vele vrijwilligers en een aantal beroepskrachten ondersteunen hulpvragers bij allerlei activiteiten. Momenteel zijn er bij Humanitas Leeuwarden 385 vrijwilligers actief die begeleiding geven aan 945 deelnemers. Door de terugtrekkende overheid wordt er

steeds vaker een beroep gedaan op organisaties zoals Humanitas. De stijging van het aantal hulpvragen zit vooral bij het opzetten van een thuisadministratie, hulp bij lezen, huiswerkbegeleiding, maar bestaat ook uit advies en praktische hulp bij een begeleidde omgangsregeling.

Rein de Jong en Geeske Werkhoven bevelen hun organisatie graag aan bij mensen die een paar uur vrijwilligerswerk per week willen verrichten. Rein de Jong: ‘We bieden een goede introductie en scholing. Bij kleine en grote vraagstukken is er altijd hulp op de achtergrond aanwezig.’ Geeske Werkhoven: ‘De vrijwilligersmarkt in de Harmonie is voor ons altijd erg belangrijk. Ook in het afgelopen jaar konden we via die markt vrijwilligers aan ons binden. Het gaat vaak maar om een paar uurtjes per week en het is voor de deelnemers een hele opluchting om een luisterend oor te krijgen van ervaren 'opvoeders'. We houden bij Home-Start en Humanitas ook van gezelligheid. Met kerst zijn er kerstpakketjes en we organiseren volgend jaar weer een zomerfeest.’ Koos de Vetten: ‘Vrijwilligers zijn het goud van onze organisatie!’

V.l.n.r.: Geeske Werkhoven, Rein de Jong en Koos de Vetten

Je kunt veel vrienden hebben en toch eenzaam zijn

SFEERVOL BRUNCHEN EN DINEREN BIJ BRASSERIE ORANJE

Op ieder moment van de dag ben je bij onze brasserie verzekerd van een ongekend fijne sfeer en oprechte gastvrijheid, ook tijdens de feestdagen.

1° en 2° Kerstdag een uitgebreide brunch voor €27,50 p.p.
1° en 2° Kerstdag een feestelijk 4-gangen menu voor €39,50 p.p.
Oudejaarsavond een feestelijk 4-gangen menu voor €39,50 p.p.
Nieuwjaarsdag een 3-gangen verrassingsmenu voor €32,50 p.p.

Alle diners zijn natuurlijk uit te breiden met een bijpassend wijnarrangement.

Reserveer nu een tafel via +31 (0)58 212 6241.

ONVERGETELIJKE FEESTDAGEN BIJ ORANJE HOTEL LEEUWARDEN

Geniet van het prachtige Friesland deze feestdagen en ontdek Leeuwarden in de meest magische periode van het jaar! Schuif aan voor een bijzonder kerstdiner in Brasserie Oranje, blijf heerlijk overnachten in het Oranje Hotel en laat je de volgende dag trakteren op een uitgebreide kerstbrunch. Als dat geen onvergetelijke kerst wordt...

Stationsweg 4
8911AG Leeuwarden
+31 (0)58 212 6241
www.oranjehotelleeuwarden.com
#oranjehotelleeuwarden
@oranjehotelleeuwarden

Wethouder Tjeerdema BOOS OP

Van een medewerker

REKENKAMER

De Rekenkamer Leeuwarden onderzocht de wachttijden in de jeugdhulp. De conclusies waren niet al te vrolijk. Enkele passages uit de samenvatting in het landelijk vakblad Binnenlands Bestuur:

'Leeuwarden heeft geen zicht op de wachttijden in de specialistische jeugdzorg. Er wordt niet systematisch gemeten hoe lang ze zijn en welke zorgaanbieders al dan niet aan de daarvoor gestelde normen voldoen. (...)'

Zorgaanbieders zijn niet verplicht hun actuele wachttijden te publiceren. Daardoor is de wachttijd bij veel zorgaanbieders onbekend. Er is daarnaast onduidelijkheid over wat wachttijd is (...) De rekenkamer is bij de zorgaanbieders zelf te rade gegaan om te achterhalen of en waar sprake is van (problematische) wachttijden. Die blijken vooral te zijn bij hulp aan jeugdigen met een licht verstandelijke beperking, hulp voor kinderen met een echtscheidingsproblematiek en bij hulp met verblijf (...)'

De oorzaken voor het ontstaan van wachttijden zijn divers. Veel genoemd door zorgaanbieders zijn de toegenomen vraag, de capaciteit bij de zorgaanbieder en de administratieve druk. Ook de gebrekkige afhandeling bij de gemeente wordt genoemd, plus stagnatie bij de gebiedsteams. De rekenkamer concludeert op basis van zijn onderzoek dat het geen prioriteit van Leeuwarden is om de wachttijden en wachtlijsten te registreren.'

Tjeerdema op teentjes getrapt
Het college van b. en w. is een beetje boos over het rapport van de rekenkamer. Beleefdheidshalve schrijven B en W in hun reactie eerst dat 'uw rapport een goed beeld geeft van de complexe werkelijkheid van de jeugdhulp.' Om vervolgens uit te barsten in een serie kritische kanttekeningen.

Wethouder Tjeerdema van jeugdzorg voelt zich door de rekenkamer nogal op haar teentjes getrapt. Dat leidt dan tot voorspelbare passages als: 'Graag willen we benadrukken dat er in de afgelopen periode tal van wijzigingen en acties in gang zijn gezet die bijdragen

aan het optimaliseren van de keten en het aanscherpen van de inkoopsystematiek/protocollen. We verwachten dat deze wijzigingen en acties ook zullen bijdragen aan het terugdringen van de wachttijden (...) de wachttijden en wachtlijsten hebben wel degelijk onze prioriteit (...) (maar ook): 'we delen uw zorgen met 'betrekking tot de wachttijden waar een aantal specifieke doelgroepen mee te maken krijgen.'

Met teksten als deze kun je alle kanten op. En de wethouder zal behoefte aan manoeuvreerruimte hebben. Want het is toch wel een rare boel met die jeugdzorg.

De rekenkamer laat het niet op zich zitten. In een nawoord zetten ze de wethouder op haar plaats. Zo schrijft de rekenkamer: 'Daarbij blijkt uit de gesprekken die in het kader van de quickscan zijn gevoerd dat de wachttijden zowel voor Leeuwarden als voor Friesland sinds de decentralisaties niet gemonitord worden, en feitelijk door de gekozen definitie ook niet gemonitord kunnen worden. Dat concludeert het college ook zelf in de notitie wachttijden.'

De rekenkamer besluit de brief met de verwachting dat dit onderwerp ook in de toekomst zeer actueel blijft en ook in het brede

Een goede wereld begint bij jezelf zeg ik altijd

re rekenkameronderzoek naar de jeugdzorg in 2020 opnieuw aan de orde zal komen.

Druk met onderzoek

Het wordt druk in 2020 met onderzoek. Deze week vergaderde de raad over het gemeentelijk samenwerkingsverband Sociaal Domein Fryslân. De raadsleden in de betrokken gemeenten mogen daarvoor 'bouwstenen' aandragen en in de tweede helft van 2020 vindt er dan een evalua-

tie plaats. Raadsleden in bijvoorbeeld Smallingerland wilden nu al uit dit SDF vertrekken, maar er zijn wettelijke belemmeringen die dat verhinderen. Dus kan het eerst nog weer even kalm aan met de evaluatie. In 2020 zien we wel weer.

Zo komt er in 2020 bijvoorbeeld nog een onderzoeksrapport van de rekenkamer over 'de beloften, stand van zaken, succesfactoren en belemmeringen van de

ALLES VAN EN OVER LEEUWARDEN HET LEEUWARDEN MAGAZIJN VAN WILLIAM LORD

- REIJNERSBUURT11
- o.a. boeken oud en nieuw, wandborden, etsen/schetsen en schilderijen
- LEEUWARDEN (5 minuten lopen vanaf parkeergarage Hoeksterend)
- Openingstijden: dinsdag t/m zaterdag 13-17 uur
- Voor overige openingstijden en aanbiedingen zie: www.williamlord.nl of op Facebook Het Leeuwarden Magazijn
- Voor het maken van een telefonische afspraak: 06-30211987

ALLES MOET WEG!

ORIGINEEL WERK VAN O.A. JOHAN ELSINGA, COR REISMA EN NICOLAAS HUPPES

Gaat u scheiden?

Vraag ons GRATIS scheidingsboekje aan.

Wij bieden u alle hulp op juridisch, financieel en fiscaal gebied. Met oog voor uw emoties.
Meer weten? Vraag op onze website ons gratis scheidingsboekje aan. Of bel 058-2664085 voor een vrijblijvend kennismakingsgesprek.

Kantoor Friesland/Fryslân
T 058-2664085
Tsjerkpaed 3A 9081 AT Lekkum
friesland@scheidingsplanner.nl
www.scheidingsplanner.nl

de Scheidingsplanner
Plan je nieuwe toekomst!

FILOSOFISCHE PRAKTIJK ROEL KLOPSTRA

DURF TE DENKEN!

Advertorial

Geef ik voldoende zin aan mijn leven, maak ik de juiste keuzes, ben ik succesvol, vind ik mijn werk nog zinvol, wat is het goede voorbeeld geven, durf ik los te laten, ga ik een volgende stap zetten in mijn loopbaan, wat is de essentie van vriendschap, welke waarde ken ik toe aan liefde, wat is mijn relatie mij waard, ben ik een goede opvoeder, mag ik verdrietig zijn, gun ik mijzelf te rouwen, welke waarde en betekenis ken ik (nog) toe aan mijn leven? Vragen die we ons allemaal wel eens stellen. Vragen waar we soms mee worstelen en niet goed uitkomen.

Als praktisch filosoof bied ik voor individuen en voor groepen gesprekken aan om dergelijke vragen te onderzoeken, te ontwarren en gezamenlijk te overdenken. Of, zoals het op mijn visitekaartje staat: "In gesprekken met individuen en groepen help ik de juiste vragen te stellen bij levens - en loopbaanvragen, ethische kwesties en organisatievraagstukken".

INDIVIDUELE GESPREKKEN

We starten met de kwestie die jezelf naar voren brengt. Ik luister goed naar jouw verhaal. Vervolgens gaan we gezamenlijk begrippen, vooronderstellingen en aannames onderzoeken. Daarbij stimuleer ik je tot een vragende denkhouding, tot een houding om zelf te gaan filosoferen. Elk gesprek eindigt met een vraag die je op een receptenbriefje mee naar huis krijgt. Zo gaan we van gesprek naar gesprek en van vraag naar vraag.

Wat levert het op? In mijn praktijk spreek ik mensen die last hebben van schuldgevoel, een gevoel dat ze er niet meer toe te doen, een gevoel dat ze het nooit goed genoeg kunnen doen in hun leven, een gevoel dat ze falen. Achter dit soort gevoelens zit vaak een denkpatroon. Wat ik doe is samen

met een bezoeker dit denkpatroon los gaan wrikken. Hierdoor ontstaat bij mensen meer ruimte tussen henzelf en hun (vastgeroeste) denkpatronen. Ze worden wat wijzer, vrijer en soms ook wat blijer.

"Ik heb het gevoel dat ik faal. Maar, wat is falen?"

GROEPSGESPREKKEN

Voor groepen hanteer ik vooral de methode en aanpak die ik als Socratisch Gespreksleider heb geleerd. We formuleren eerst een spannende uitgangsvraag. Vervolgens gaan we op zoek naar een concrete ervaring bij één van de deelnemers. Daarna onderzoeken en beproeven we elkaars standpunten en argumenten. Deze methode en aanpak is interessant voor de bespreking van een grote verscheidenheid aan thema's, zoals de samenwerking binnen (management) teams, de aanpak van organisatievraagstukken, keuzeproblemen waar studenten tegen aanlopen en ethische dilemma's. De Socratische gespreksmethode leidt vaak tot verrassend nieuwe inzichten bij de deelnemers. "Wanneer laat je iemand anders zijn eigen gang gaan?"

TRAININGEN EN WORKSHOPS

Luisteren en vragen stellen, iedereen kan dat toch? In de praktijk blijkt dit verre van eenvoudig te zijn. Zeker als de spanning oploopt, is het soms zaak je minder te laten leiden door emoties en veeleer om samen met de ander te reflecteren en stil te staan bij de problemen. Het goed kunnen luisteren en de juiste vragen weten te stellen is dan van het allergrootste belang. Hoe kom je er achter wat de ander precies wil en drijft, hoe kun je een verschil van mening echt onderzoeken, hoe krijg je duidelijkheid en verdieping? Voor organisaties, bedrijven en groepen organiseer ik trainingen en workshops in de kunst van het luisteren en vragenstellen.

SLOT

Ik voer de gesprekken rustig, open en met aandacht in een veilige omgeving waar alles gezegd mag worden. De gesprekken worden gevoerd aan de Spanjaardslaan 91 te Leeuwarden, dan wel op een nader af te spreken locatie.

CONTACT

Je kunt het contactformulier op mijn website invullen. Een e-mail sturen of mij bellen mag ook. Een kennismakingsgesprek is altijd gratis.

FILOSOFISCHE PRAKTIJK ROEL KLOPSTRA
INFO@ROELKLOPSTRA.NL
WWW.ROELKLOPSTRA.NL
06 - 51440372

EXCLUSIEVE ACTIE, ALLEEN BIJ ONS!

Tabakspecialzaak Peter van der Kamp

Méér kans in de Schrans!!!

MAAK KANS OP EEN JAAR
LANG GRATIS STAATSLOTEN

058 289 0033 • SCHRANS 115 LEEUWARDEN

SEIZOENSOPRUIMING
TOT 50% KORTING
OP DAMES EN HEREN

30% KORTING
OP ALLE KINDERSCHOENEN

Schlichting

REAL TOSTI
IN WINKELCENTRUM ZAAILAND

Door Andries Veldman • Foto: Simon van der Woude

Ooit gedacht aan een Tosti avocado of Mexicano met nachos?

'Een tosti is tegenwoordig niet zomaar een tosti.' Bedrijfsleidster Amarens Schreiber kent inmiddels tientallen variaties van wat eens een gewoon stukje geroosterd brood met ham en kaas was. 'Ja, geserveerd met een dot ketchup. Nee, wat wij hier in het winkelcentrum Zaailand presenteren aan tosti's is echt van een geheel andere orde. Er zitten complete maaltijdtosti's tussen.'

Amarens Schreiber heeft de wind er behoorlijk onder. In het lunchroomgedeelte op de eerste verdieping pal boven de hoofdentree van het winkelcentrum vertelt ze met enthousiasme hoe ze in deze branche terecht is gekomen. Een horecaopleiding en ervaring had ze al; ze werkte op niveau in het Marriott hotel in Den Haag, wel wat anders dan een tostizaak in een provinciaal winkelcentrum. Amarens Schreiber: 'Dat klopt helemaal, maar dit is niet minder leuk. Ook nu probeer ik met de leerlingen van de Friese Poort die hier werken een topprestatie te leveren. Wat dat betreft verschilt dit niet zoveel van het Marriott Hotel.' Wat er op de eerste etage van het

winkelcentrum Zaailand gebeurt, is gerust uniek te noemen. De leegstaande etage, die enige tijd gevuld werd door de bibliotheek, wordt nu bevolkt door leerlingen van de christelijke middelbare schoolopleiding de Friese Poort. Ze werken en leren in de praktijk in een kapsalon, nagelstudio, kledingwinkel en in de broodjeszaak Real Tosti. 'Het zijn stuk voor stuk verschillende leerconcepten die toegepast zijn op de dagelijkse werkelijkheid. Iedereen is hier welkom en kan gebruik maken van de diensten die de Friese Poort verleent. In afwachting van de bouw van het nieuwe stadion van Cambuur zijn we hier de komende twee jaar gevestigd. Ik hoop dat ons tosti-avontuur niet voorbij is na die twee jaar.'

Maar hoe zit het nu met die tosti? Volgens Amarens Schreiber dreigt de tosti een nieuw fenomeen te worden. 'Ik weet niet wanneer de tosti voor het eerst werd gepresenteerd, maar dat die nu, na al die jaren, een nieuw leven begint, zegt wel iets over het concept. Namelijk dat dit deugt. Wat er nu gebeurt, is dat men voortborduurde op een degelijk broodontwerp. Vergelijk het met een pannenkoek, waar je ook veel meer mee kunt dan je ooit voor mogelijk hield. Dat is hier ook zo. Ooit gedacht aan een Tosti avocado of Mexicano met nachos?'

Real Tosti komt uit de koker van de ervaren horecaondernemer Anna Smits. Smits staat aan de basis van het werk-leerproject van de Friese Poort. Real Tosti speelt in op de wens van jongeren die een snelle hap willen, maar wel een van kwaliteit en als het kan verantwoord, want we kijken tegenwoordig met een scherpe blik naar het milieu. Amarens Schreiber vertelt: 'Anna is een zakenvrouw met lef. Ze komt net als ik uit Dokkum en is daar eige-

Hou het simpel

naar van maar liefst zes horeca-zaken. Het gaat om lunchroom Haagens, restaurant KB Food & Drinks, lunchroom de Zuster, in het voormalige ziekenhuis De Sionsberg, pop-up wijnbar Mrs & Mrs Wine, pannenkoekschip De Admiraal en evenementenlocatie Refter 1854. Het zijn stuk voor stuk horecazaken met een eigen sfeer en zelfstandig concept. Dat verklaart ook het succes van deze zaken in een relatief kleine stad als Dokkum. De horecazaken lopen als een trein.' Leeuwarden is nu aan de beurt om dit succes te vervolgen. 'In Leeuwarden heeft Anna Real Tosti opgezet, ook weer een volledig nieuw concept nu met leerlingen, en begin volgend jaar opent ze een lunchroom aan de Tesselschadestraat. In een nieuw appartementencomplex (het vroegere Arbeidsbureau) wordt de Leeuwarder Haagens gevestigd. Ook hier zie je weer een doordachte operatie. Anderen zullen zeggen: hoe kom je erop?'

De producten die Real Tosti, en straks ook Haagens, verkopen worden voor het grootste deel betrokken van regionale aanbieders. Amarens Schreiber: 'Ook dat past precies in de horecafilosofie van Anna. Zij zegt: als je iets doet, doe het dan goed. Brood komt van de bakker, het vlees van de slager en kaas van de kaasboer. Hou het simpel en let op kwaliteit. We houden bij Real Tosti ook van royaal, niet dat knieperige. Ons enthousiasme moet overspringen op de mensen die hier nieuwsgierig naar zijn. En je ziet dat het lukt. Mensen weten de roltrap in het winkelcentrum Zaailand weer te vinden. Ze kijken rond en ruiken de geuren van de gebakken tosti's. Ze zijn verrast over het uitzicht op het Lombardpleintje en het Ruiterskwartier. Real Tosti wordt door velen al beschouwd als een mooie stek om even te pauzeren. Onze leerlingen zijn er maar wat blij mee.'

Ontwikkeling vormt je leven

**Investeren in jezelf =
investeren in de
wereld.**

NLP Practitioner Opleiding, Leergang
Total Coaching@I, als je kwaliteit wilt.

In de 27 jaar dat Bureau Land
opleidingen geeft, wordt het duidelijk
dat mensen die investeren in zichzelf
uiteindelijk veel succesvoller worden
dan mensen die doorgaan met dat wat
ze doen en niets bijleren.

Drs. JOke Land, directeur van I.I.T.P.-
Bureau Land, sinds 1993, geeft aan
dat er grote behoefte is in de
maatschappij om terug te keren naar
jezelf, en in contact te zijn met wat je
echt wilt, leren om dit neer te zetten in
het leven en zo meer kracht en
voldoening te halen uit je werk en je
relaties. Minder twijfel? Meer
zelfkracht?

Om je weer echt te kunnen verbinden,
zeker in deze jachtige tijd, is inzicht in
de werking van het brein en jouw
denken onontbeerlijk. De NLP
Practitioner Opleiding is een complete
Opleiding waarin je praktische tools
leert om aan de slag te gaan met je
eigen groei en voortgang. Wijzer
worden over jezelf? **Nieuwe dingen
leren?**

TOEPASBARE PSYCHOLOGIE,
Hoofdtrainer van de NLP Opleiding en
de Leergang Total Coaching@I en II is
psycholoog, dat is belangrijk als je
zo intensief met mensen werkt.
Wetenschappelijk opgeleide trainers is
een pré, zodat jij de overstijging en
kennis krijgt die jij verdient in jouw
ontwikkeling. Humor, praktische

oefeningen en veel plezier met een
mooie groep die vanuit allerlei
beroepsgroepen komen. Mensen leren
kennen die iets willen in hun leven en
die ook komen voor een prachtige
ontwikkeling.

Zoek jij kwaliteit?

Wil jij ver weg blijven van de onzin?
Wil jij bij een betrouwbaar en
deskundig Instituut, echt goede
dingen leren? I.I.T.P. - Bureau Land is
een opleidingsinstituut waar
psychologie direct toepasbaar wordt
ingezet. Al 27 jaar ervaring in het
opleiden en trainen van mensen op
persoonlijk en professioneel gebied.
www.bureau.land.nl

Voor mensen die willen! En echte
deskundigheid op prijs stellen.
**WIJ WETEN WAT WIJ DOEN!
JIJ OOK??**

Een meesterlijk biertje,
een Culturele Hoofdstad waardig

Nu op tap verkrijgbaar
vanuit Leeuwarden.
Proeven? Bel: 058-2133138

Advertorial

Gourmetten met heerlijk vlees van de Internationale slagerij Vrede

'Voor heerlijk gourmetten hebben we nu mooie schotels gemaakt. De schotel bestaat uit onder meer ossenhaas, lamskoteletten, kipburgers, kipspiesjes en zongedroogde tomaten. Het is een prachtige schotel voor de culinaire liefhebber.'

De maaltijden worden steeds belangrijker in de winkel van slagerij Vrede aan de Schrans. Meino Swart vertelt: 'Klanten vinden het prettig dat ze hier een totale maaltijd kunnen afhalen of opeten voor een prettig prijsje. Alles is vers bereid. Binnenkort wordt het eetge-

deelte verwarmd en wordt het nog aangenamer om hier in de ambachtelijke sfeer van de slagerij een maaltijd te nuttigen.'

Meino is trots op zijn Arabische shoarma. 'Voor 6,95 per kilo gaan ze hier de deur uit. We hebben in korte tijd een mooie klantenkring opgebouwd die waardering heeft voor onze scherp geprijsde vleesproducten. Een kilo kalfsentrecote voor 16,99 euro, waar vind je dat in Leeuwarden?'

Bezoekers aan de internationale slagerij Vrede in de Schrans moeten niet vreemd opkijken wanneer naast de vleesproduc-

We hebben in korte tijd een mooie klantenkring opgebouwd

ten er steeds meer groenten en kruiden in de winkel verschijnen. 'De Bof-kip van ons bedrijf ligt hier al in de vitrine en daarbij komen binnenkort kakelverse groenteproducten van onze eigen boerderij.' Mede-compagnon Sjoerd van der

Hem uit Jorwert laat de nieuwe winkel transformeren tot een 'streekboer-achtige winkel'.

INTERNATIONALE SLAGERIJ VREDE • SCHRANS 29 LEEUWARDEN • TEL. 06-57578687

Foto Harrie Muis

Harrie Muis

BIERHUIS LAMPIE

De geschiedenis van de Leeuwarder horeca kent, net zo als alle andere steden, meer en minder turbulente tijden. De omvang ervan was in vroegere tijden beduidend kleiner, maar de sociale functie was er niet minder om. De laatste decennia veranderden de kroegen en uitgaansgelegenheden in de Friese hoofdstad, in navolging van de trends elders, in een rap tempo. Discotheken kwamen en discotheken gingen, de eetgelegenheden namen een steeds groter aandeel van de consumptie over. Een van de grotere iconen van de binnenstad, het Oranje Bierhuis, wist door zijn ligging en uiterlijke eigenzinnigheid nog het hoofd boven water te houden, maar het merendeel ging of ten onder of paste zich aan de wetten van de tijd aan. Er is echter nog een klein café in Leeuwarden te vinden waar de tand des tijds nog geen vat op heeft gekregen. Bierhuis Lampie aan de Oostergrachtswal heeft aan de buitenkant het uiterlijk van een woning met een wat onduidelijke functie. Zonder opsmuk of moderne fratsen heeft het een uitstraling of de tijd geheel voorbijgegaan is aan dit café. Niet meer dan een lampie buiten van het merk bier dat er getapt wordt en enkele fietsen voor het raam zorgen voor een beeld dat aan het begin van de vorige eeuw ook niet opgefallen zou zijn.

JUBILEUM OF EVENEMENT?

INFORMEER NAAR DE MOGELIJKHEDEN VAN EEN (HISTORISCHE)REPORTAGE IN HET GOED GELEZEN STADSBLED LIWWADDERS

INFORMATIE VIA [INFO@LIWWADDERS.NL](mailto:info@liwwadders.nl) OF 058-2133138

OOK IN HET NIEUWE JAAR STAAT **HUBO WOULDSTRA** WEER VOOR U KLAAR !!!

HOBHEMASTRAAT 5 LEEUWARDEN 058 215 5414

voor de winkeliers en voor de standhouders interessant. Vaak omlijsten we de markt met livemuziek en kiezen voor een thema. Ook in 2020 zal impulsmarkten.nl weer twaalf markten in winkelcentrum Bilgaardpassage Leeuwarden organiseren. Bijna altijd is dit op de laatste zaterdag van de maand.

BELEEF SAMEN MET

NIHON 88

EEN GEWELDIGE KERST!

WIJ BEZORGEN ELKE DAG VAN 16:45 TOT 21:45 UUR OOK TIJDENS DE KERSTDAGEN!

LUNCH
13:00-15:30
€22.75

DINER RONDE 1
16:00-19:00
€27.95

DINER RONDE 2
19:00-SLUIT
€29.95

**RESERVEER TIJDIG!
UW KERSTTAFEL!**

058-7854549 ZAAILAND 88 • 8911 BM LEEUWARDEN • WWW.NIHON88.NL

winkelcentrum
Bilgaard.

Wij verwachten weer
**topdrukke tijden
de feestdagen!**

X

WINTERMARKT
Zaterdag
21
december

OUTLETMARKT
Zaterdag
28
december

www.winkelcentrumbilgaard.nl

CITY LIFE CHURCH

Kerst 2019
@ City Life Church

Kerstmiddagdiensten
met Dwight Dissels

23 dec 19.30 21.30
24 dec 18.30 20.30 22.30

You Say

Wij prijzen U voor Eeuwig
Wij prijzen U voor Eeuwig

Kerst Gezinsdiensten
met Theater

22 dec 10.00
25 dec 10.30

**DE KERST
FACTOR**

clcleeuwarden.nl
voor gratis kaarten

SCHEIDINGSSIGNALLEN, HOE HERKEN JE DIE?

Scheidingsignalen kunnen het begin van een scheiding aankondigen. Deze signalen geven aan dat jouw relatie niet meer in evenwicht is. Meestal herkennen scheidende partners pas achteraf deze scheidingsignalen. De scheidingsignalen maken dan al vaak (onbewust) deel uit van het dagelijkse leven met elkaar. Het negeren of niet herkennen van deze signalen kan ertoe leiden dat partners op een gegeven moment uit elkaar gaan groeien (in 52% van alle scheidingen de belangrijkste reden om uit elkaar te gaan). Door de scheidingsignalen te herkennen en daarover met jouw partner in gesprek te gaan, kun je bekijken of je samen jouw relatie kunt verbeteren.

VEEL VOORKOMENDE SCHEIDINGSSIGNALLEN

Enkele veel voorkomende voorbeelden van scheidingsignalen zijn:

- Jullie praten niet meer met elkaar over een toekomst samen. Jullie vermijden beiden gesprekken over dit onderwerp of één van jullie verandert snel van onderwerp;
- Jullie investeren ook niet meer in een toekomst samen (bijvoorbeeld de aankoop van een huis alsmaar uitstellen);
- Jullie doen geen leuke dingen meer samen en ieder gaat zijn eigen gang qua hobby en/of sportkeuze;
- Ieder zondert zich steeds meer af en hij/zij deelt geen belangrijke zaken meer met elkaar de ander;
- Omdat de ene zich sneller ontwikkelt dan de ander en hij/zij de ontwikkelingen niet kan bijbenen;
- Jullie hebben veel ruzie, discussie, onderlinge irritatie of misverstanden over allerlei onbelangrijke zaken;
- Jullie tonen niet meer spontaan liefde en/of genegenheid aan elkaar en de tekortkomingen van de ander worden steeds meer benadrukt;
- Jij hebt en/of jouw partner heeft steeds meer oog voor anderen en laat anderen, bewust of onbewust, makkelijker in het huidige leven toe;
- Jullie uiten veelvuldig kritiek op elkaar, soms zelfs in het bijzijn van jullie kinderen of van anderen.

Scheidingsignalen kunnen ook veranderingen of gebeurtenissen zijn, denk bijvoorbeeld aan:

- Het verliezen van een baan;
- Het ondergaan van een ziekte (denk ook aan een depressie of een burn-out);
- Het overlijden van een kind of ander familielid;
- Het genieten van een langverwacht pensioen.

HULP ZOEKEN BIJ SCHEIDINGSSIGNALLEN BIEDT UITKOMST

Met elkaar in gesprek gaan, het delen waar je mee zit en het verbeteren van de onderlinge communicatie zijn de eerste stappen om samen aan jullie relatie te werken. Bedenk daarbij dat het vaak moeilijk is om samen tot een oplossing voor de relatieproblemen te komen. Het inschakelen van professionele hulp kan dan uitkomst bieden en jullie helpen uit een negatieve spiraal te komen. Je kunt hierbij denken aan hulp zoeken bij een relatietherapeut, een mediator of een psycholoog.

HEB JE N.A.V. DEZE COLUMN OF ANDERE VRAGEN, STUUR ANS DAN EEN BERICHT OP ANS.BOOMSMA@SCHEIDINGSPLANNER.NL OF BEZOEK HAAR WEBSITE WWW.SCHEIDINGSPLANNER.NL MET MEER INFORMATIE OVER SCHEIDEN.

INGEZ((o))NDEN

Gemeenten zelf verantwoordelijk voor financiële rampen

U liet professor Elzinga aan het woord. Elzinga is op het oorlogspad gegaan – via publicaties in Binnenlands Bestuur – vanwege de financiële rampen in het zogenaamde sociaal domein.

Elzinga schreef dat de VNG – de Vereniging van de Nederlandse Gemeenten – een decentralisatie wilde van ‘van alles wat los en vast zat’. Het rijk – vakministeries – wentelden bezuinigingen af op gemeenten. ‘Het is dus per saldo de VNG geweest die de gemeenten destijds vakkundig in het pak genaaid heeft en de miljoenentekorten heeft ingerommeld.’ ‘Het is Kafka in Nederland’.

De VNG stond – zoals Elzinga signaleerde – destijds onder leiding van Annemarie Jorritsma. Voor de aardigheid zocht ik op of er in die tijd ook ‘Frieze’ mensen in het VNG-bestuur zaten. Zij mogen dan ook verantwoordelijk worden geacht. En het is tijd om eens aan hen te vragen hoe dit allemaal heeft kunnen gebeuren. Verantwoordig afleggen, heette dat vroeger.

In 2014 zaten in het VNG-bestuur dhr. Crone, burgemeester van Leeuwarden, en dhr. Van der Zwan, burgemeester van Heerenveen, als Fries smaldeel. Zij hebben ons iets uit te leggen. Overigens was ook dhr. Brok in die tijd lid van het bestuur, als burgemeester van Dordrecht. Hij zit nu in Leeuwarden als CdK, maar kan vast nog wel vertellen wat hem destijds bewoog.

Hoe kunnen ongelukken zoals die met het sociaal domein tot stand komen?

Wat in het algemeen opvalt in de samenstelling van het VNG-bestuur is het grote aandeel van burgemeesters. Het zijn er maar liefst 10. Daarnaast 7 wethouders, en vervolgens een schamel aantal van 3 raadsleden. Je zou je heel andere verhoudingen kunnen voorstellen. Voor gewone burgers is in dit bestuur geen plaats ingeruimd. Zij hebben ook geen enkele stem in de benoeming van de bestuursleden.

Nu er toch over ‘De Andere Overheid’ wordt gepraat, lijkt me dit ook wel een geschikt onderwerp.

W.g.
A. de Boer

Nieuwe serie podcasts op Liwwadders.nl

Binnenkort starten we weer met een nieuwe serie podcasts. Van Jan Keizer en Gerrit Feenstra van wijkpanel Huizum-west willen we weten wat hen zo enorm dwars zit in de relatie tussen wijkpanel en gemeente. Met wijkbewoners van de Wielenpôle gaan we in gesprek over (ook hier) hun moeizame relatie met de gemeente Leeuwarden. Andere gasten die aan bod komen zijn: Yvonne Bleize (directeur poppodium Neushoorn), Lieuwe Krol (kwartiermaker Culturele Hoofdstad) en Jaap Stalenburg (spraakmaker binnen de PvdA). De podcasts zijn te beluisteren via www.liwwadders.nl

EDDY&HENNY:

Henny staat in haar garage aardappelen te schillen en weegt ze af in een weegschaal. Radio op de Omrop en de kachel lekker aan. Eddy is boven en dweilt de vloeren.

Wy sitte nyt op un fyts met de kont op un accu

HENNY ‘Ut kookwater fan de eerappels brûke we opnieuw foor de planten. Dat gaat in ‘e gieter. Ut eerste kouwe water fan de douche fange we op in un emmer. Dat brûke we ook opnieuw. Dat doën we al jaren su. Wy sitte nyt op un fyts met de kont op un accu. Wy hewwe gien auto en sitte de hele dag met de tillefoan an ut oor. We hewwe niet eens tillefoan. Wy hoeve nyt op onderzoek naar de noardpool om te kieken of ut iis smelt. Je mutte bij jeself

beginne. Dat siën ik die linkse jongens met die milieuplannan die om ut nutsje met de kont in ut fliëgtúg sitte noch nyt doën. En die salle oans fertelle hoe wij met ut milieu omgaan mutte? As je teugenwoordech un poepke late wudde je al bekeurd. Nou sitte se achter de boeren an. Ik su wel weten wêr se achteran sitte mutte.’

‘Laatst hadden we hier weer so’n húskesmelker om ‘e deur. Was interesseerd in un pandsjer

ferderop. Ik sei: Ik hoef hier giën rommel om ‘e deur. Jum de poen pakke en de húzen fol drugsklanten proppe en wy in de ellende. Hy kwam út Delfzjil. Maar hij is waarskuwd. Wy sitte nyt op dyn troep te wachten. Er draait un hele economie om sieleche meensen. Se kenne we un nieuwe schijf van vijf make: hasj, heroïne, cocaïne, ghb en speed.’

EDDY ‘Hoe sit ut met de eerappels?’

Heeft u nog oude (kapotte) gouden of zilveren sieraden? Ze zijn veel geld waard!!

Kapot, versleten, onbruikbaar, wij bieden u een eerlijke sloop prijs.

Gouden en zilveren sieraden en munten kopen wij in voor een samen met u te bepalen prijs.

Kom vrijblijvend langs.

GVAN ARK JUWELIER

Nieuwestad 18-20 Leeuwarden 058 212 92 91
www.gvanarkjuwelier.nl
DONDERDAGAVOND KOOPAVOND GEOPEND

WILT U DIT JOURNALISTIEKE INITIATIEF STEUNEN? BEZOEK DAN ONZE WEBSITE WWW.LIWWADDERS.NL EN BEKIJK DE MOGELIJKHEDEN ONDER DE KNOP DOE MEE, DONEER!

Ruiterskwartier 47
8911 BP Leeuwarden
Tel. (058) 213 20 01
www.rhodospalace.nl

Bij uw volgende bezoek bij ons...

€10,- korting vanaf 2 pers. bij inlevering van deze coupon

Op zoek naar een dynamische werkplek?

Wil je een kantoor huren in een inspirerende en dynamische omgeving? Welkom in Crystallic Business Park. In Crystallic – een van de bekendste landmarks van Leeuwarden – huur je een professionele kantoorruimte of praktijkruimte met wachtruimte van 23 m² tot 500 m².

Daarnaast biedt Crystallic vele faciliteiten zoals kinderopvang, een sportschool, vergaderruimtes en kun je terecht in onze lunchroom voor een heerlijke koffie of lunch. Benieuwd naar de mogelijkheden? Neem dan contact op met ons verhuurteam.

MEET ME @ CRYSTALIC! | 0653809973 | info@rollemavastgoed.nl

WELKOM THUIS 'onkruidverbrandertje'!

*'Ik heb mijn landje
gevonden hoor'*

Vincent van Gogh

GEZAMENLIJKE
AANKOOP MET

Van
Gogh
Museum
Amsterdam

TE ZIEN T/M 22 MAART 2020

DRENTS MUSEUM EN VAN GOGH MUSEUM DANKEN ALLE SPONSORS DIE DEZE AANKOOP MOGELIJK HEBBEN GEMAAKT

Vincent van Gogh | 1853-1890, *Onkruid verbrandende boer*, 1883, Drents Museum, Assen / Van Gogh Museum, Amsterdam, foto: © Van Gogh Museum